

**Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR
o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa**

Odpovede na otázky v časti I.	2
Odpovede na otázky v časti II.	11
Odpovede na otázky v časti III.	15

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Finančné príspevky dávkového a dotačného charakteru (MPSVR SR)
Tabuľka 2: Dotácia na podporu vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (MPSVR SR)
Tabuľka 3: Detské obeť zlého zaobchádzania, násillia a zneužívania, vrátane sexuálneho zneužívania (2013)
Tabuľka 4: Detské obeť zlého zaobchádzania, násillia a zneužívania, vrátane sexuálneho zneužívania (2014)
Tabuľka 5: Detské obeť podľa krajov (2013)
Tabuľka 6: Detské obeť podľa krajov (2014)
Tabuľka 7: Násillné trestné činy
Tabuľka 8: Krízové strediská pre deti (2013)
Tabuľka 9: Krízové strediská pre deti (2014)
Tabuľka 10: Podiel osôb pod hranicou chudoby – riziko chudoby
Tabuľka 11: Podiel osôb pod hranicou chudoby – riziko extrémnej chudoby
Tabuľka 12: Žiaci rómskej národnosti vo vzdelávacom systéme (2013)
Tabuľka 13: Žiaci rómskej národnosti vo vzdelávacom systéme (2014)
Tabuľka 14: Žiaci rómskej národnosti vo vzdelávacom systéme (2015)
Tabuľka 15: Maloletí žiadatelia o azyl (2013)
Tabuľka 16: Maloletí žiadatelia o azyl (2014)
Tabuľka 17: Maloletí žiadatelia o azyl (1.1. – 11.12.2015)
Tabuľka 18: Maloletí bez sprievodu
Tabuľka 19: Deti mimo vlastnej rodiny
Tabuľka 20: Počet detí v inštitúciách
Tabuľka 21: Počet detí v inštitúciách
Tabuľka 22: Počet detí v inštitúciách
Tabuľka 23: Počet detí v inštitúciách
Tabuľka 24: Vnútroštátne a medzinárodné adopcie
Tabuľka 25: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2013)
Tabuľka 26: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2013)
Tabuľka 27: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2014)
Tabuľka 28: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2014)
Tabuľka 29: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2015)
Tabuľka 30: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2015)
Tabuľka 31: Deti s postihnutím žijúce v inštitúciách
Tabuľka 32: Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami navštevujúce bežné základné školy
Tabuľka 33: Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami navštevujúce bežné stredné školy
Tabuľka 34: Deti navštevujúce špeciálne materské školy
Tabuľka 35: Deti navštevujúce špeciálne základné školy
Tabuľka 36: Deti navštevujúce špeciálne stredné školy
Tabuľka 37: Deti opustené rodičmi
Tabuľka 38: Materské školy – miera zaškolenosti detí
Tabuľka 39: Podiel žiakov začínajúcich plniť povinnú školskú dochádzku v ZŠ (ISCED 1)
Tabuľka 40: Hrubý podiel žiakov, ktorí úspešne ukončili nižšie stredné vzdelávanie (ISCED 2)
Tabuľka 41: Podiel žiakov novoprijatých do SŠ (ISCED 3)
Tabuľka 42: Hrubý podiel žiakov, ktorí úspešne ukončili vyššie stredné vzdelávanie (ISCED 3)
Tabuľka 43: Počty žiakov, ktorí ukončili školskú dochádzku na ZŠ v 1. až 8. ročníku a nepokračujú v štúdiu
Tabuľka 44: Počty žiakov opakujúcich ročníky – údaje pre základné školy, špeciálne základné školy, stredné školy a špeciálne stredné školy
Tabuľka 45: Pomer žiaci – učitelia (2013)
Tabuľka 46: Pomer žiaci – učitelia (2014)
Tabuľka 47: Pomer žiaci – učitelia (2015)
Tabuľka 48: Dotačný program Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva (MK SR)
Tabuľka 49: Vývoj počtu prípadov detí a plnoletých – sociálna kuratela
Tabuľka 50: Vybrané ukazovatele výkonu sociálnej kurately pre deti
Tabuľka 51: Štatistické údaje o počte knižníc dostupných pre deti
Tabuľka 52: Deti zapojené do záujmovej umeleckej činnosti
Tabuľka 53: Deti zapojené do mimoumeleckej činnosti
Tabuľka 54: Astronomické zariadenia
Tabuľka 55: Úmrtnosť detí

Odpovede na otázky v časti I.

1. *Národný akčný plán pre deti na roky 2009-2012* vychádzal z koncepcie všeobecných indikátorov, ktoré umožňovali vyhodnocovanie pokroku dosiahnutého pri implementácii Dohovoru o právach dieťaťa primárne z pohľadu dosiahnutia strategických zámerov Slovenskej republiky v oblasti ochrany práv detí. Vyhodnotenie *Národného akčného plánu pre deti na roky 2009-2012* konštatovalo vo všeobecnosti priebežné plnenie stanovených úloh, pričom z pohľadu priblíženia sa k plnej implementácii Dohovoru o právach dieťaťa a jeho opčných protokolov identifikovalo medzi strategickými úlohami pre ďalšie obdobie potrebu zriadiť nezávislú inštitúciu ochrany práv detí zodpovedajúcu Parížskym princípom; potrebu zaoberať sa systémom zberu údajov a štatistického sledovania ako východiska pre hodnotenie dosiahnutého pokroku; ako aj implementáciou zásady nulovej tolerancie k telesným trestom a iným hrubým alebo ponižujúcim formám trestania v každom prostredí, vrátane rodiny.
Vo svetle skúseností z uvedeného obdobia bola metodológia prípravy *Národného akčného plánu pre deti na roky 2013-2017* podstatne inovovaná a perspektíva strategického prístupu bola doplnená o možnosť sledovania pokroku dosiahnutého na úrovni konkrétnych úloh akčného plánu prostredníctvom merateľných ukazovateľov. Vyhodnocovanie a s tým súvisiaca aktualizácia sa uskutočňuje s jednoročnou periodicitou, ktorá umožňuje flexibilne reagovať na priebežný vývoj. Aktuálne prebieha tretie kolo sledovania stavu plnenia stanovených úloh.
2. Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť 1. septembra 2015. V decembri Národná rada SR zvolila oboch komisárov.

V nadväznosti na správy vypracované verejnou ochrankyňou práv v rokoch 2012 – 2015 a z nich vyplývajúce odporúčania boli prijaté legislatívne a nelegislatívne opatrenia:

Od 1. januára 2016 sú účinné viaceré zmeny a doplnenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele (zmena koncepcie výchovných opatrení kombinovaná so zmenami pravidiel ústavnej starostlivosti, podmienky na zlepšenie odbornej pomoci náhradným rodičom, na sledovanie úrovne náhradnej starostlivosti, čiastkové rozšírenie možnosti odbornej pomoci na sanáciu rodín, nový mechanizmus na overenie informácií, že dieťa je vystavené ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, zmeny podporujúce zlepšenie procesu určovania a posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa podľa zásady záujmu dieťaťa a zlepšenie podmienok pre vypočutie názoru dieťaťa na účely súdnych aj administratívnych konaní).

S účinnosťou od 1. septembra 2014 boli zvýšené finančné pásma na nákup potravín pre zariadenia školského stravovania s nepretržitou prevádzkou o 20% a možnosťou zvýšenia normovania potravín na 1 stravníka do výšky 20% vrátane mäsa a tukov podľa požiadaviek a v nadväznosti na plnenia odporúčaných výživových dávok pre danú vekovú kategóriu stravníkov. Strava pre deti v špeciálnych výchovných zariadeniach je financovaná rovnako ako v prípade internátnych škôl – tzn. trojnásobok príspevku na stravovanie detí v bežných školách. Normatív na stravu v internáte bol v roku 2014 vo výške 278,10 €, v roku 2015 288,90 € a v roku 2016 301,95 €.

Okrem toho majú zariadenia možnosť dofinancovať stravu z prostriedkov, ktoré dostávajú na samotné zariadenie. Normatívny príspevok na zariadenie je určený na základe priemerného počtu ubytovaných detí. Normatív pre reedukačné centrá bol v roku 2014 vo výške 8 760,61 €, v roku 2015 vo výške 11 072,12 € a v roku 2016 11 535,12 €. Nárast v roku 2015 bol spôsobený zmenou legislatívnych zmien – zníženie počtu žiakov v skupine.

Nelegislatívne opatrenia zahŕňajú aj zefektívnenie fungovania zodpovedných orgánov a subjektov, vrátane Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, a implementáciu niekoľkých národných projektov, prostredníctvom ktorých sa personálne a odborne posilňuje výkon sociálnej práce v rodinách a s dieťaťom v jeho prirodzenom prostredí, skvalitňuje sa vzdelávací proces a posilňuje sa princíp inkluzívneho vzdelávania vytvorením pracovných miest pre špecializovaných pedagógov a pedagogických asistentov.

3. Zámer vytvoriť metódu sledovania zdrojov zo štátneho rozpočtu na implementáciu práv detí bol súčasťou širšie formulovanej úlohy *Národného akčného plánu na roky 2013-2017*, na plnení ktorej sa mal v priebehu roka 2014 podieľať široký okruh subjektov ústrednej štátnej správy ako aj orgánov samosprávy zastúpených vo Výbore pre deti a mládež. Plnenie úlohy v tomto období časovo splynulo s prípravou *Celoštátnej stratégie podpory a ochrany ľudských práv v SR*, ktorá vo svojej finálnej podobe predloženej na rokovanie vlády SR koncom roka 2014 v Priorite II. venovanej posilneniu systému

inštitúcií, v úlohe č.II.2., definuje rámce pre legislatívne, finančné a personálne posilnenie agendy, verejných politík, inštitúcií a procesov uplatňovania a ochrany ľudských práv. Súvisiace uznesenie vlády SR č. 71/2015 k *Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v SR* v bode B.10. ukladalo podpredsedovi vlády a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí ako koordinátorovi plnenia úloh v oblasti ľudských práv vypracovať návrh na vytvorenie *samostatného rozpočtového medzirezortného programu pre oblasť podpory a ochrany ľudských práv*. V danom kontexte bol aktualizovaný aj spôsob a časový harmonogram plnenia úlohy obsiahnutej v Národnom akčnom pláne pre deti a jej ďalšie plnenie je koordinované s postupom prác pri vytváraní samostatného rozpočtového medzirezortného programu pre oblasť podpory a ochrany ľudských práv. V priebehu roka 2015 došlo k prechodu kompetencií v oblasti tvorby a uskutočňovania štátnej politiky a koordinácie plnenia úloh v oblasti ľudských práv, ktorú s účinnosťou od 1. júna 2015 zabezpečuje rezort spravodlivosti.

Vláda Slovenskej republiky schválila uznesením č. 70/2016 materiál *Návrh na zmenu uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 71 z 18. februára 2015 k návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 467 z 26. augusta 2015*. Na základe návrhu Ministerstva spravodlivosti SR došlo k zrušeniu úlohy: *vypracovať v spolupráci Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR návrh na vytvorenie samostatného rozpočtového medzirezortného programu pre oblasť podpory a ochrany ľudských práv*. Medzirezortný program mal podľa zámeru slúžiť ako analytický nástroj, prostredníctvom ktorého malo byť možné monitorovať výšku prostriedkov, ktoré sú v gescii jednotlivých rezortov pre oblasť ľudských práv, primárne na poskytovanie dotácií, pričom účasť v programe bola postavená na dobrovoľnej báze. Po presune gescie úlohy z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR na Ministerstvo spravodlivosti SR k 1. septembru 2015 bolo zistené, že viaceré inštitúcie, ktoré boli so zámerom vytvorenia tohto programu oslovené, nemajú záujem o zaradenie. Po preskúmaní podstaty inštitútu medzirezortného programu, ako aj systému prvkov jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstvo spravodlivosti dospelo k záveru, že v rámci jednotlivých programových štruktúr sú tieto potrebné údaje už teraz definované v samostatných prvkoch. Ich získanie na dobrovoľnej báze je možné každoročným zberom týchto dát oslovením príslušných inštitúcií. Vzhľadom na administratívne požiadavky na vedenie medzirezortného programu považujeme takéto riešenie v tejto chvíli za udržateľnejšie. Dodávame, že i v prípade prípadnej realizácie spomenutého Medzirezortného programu by nebolo reálne a objektívne možné definovať konkrétne prostriedky určené špecificky na ochranu detí a rodiny.

Súčasný právny stav v Slovenskej republike neumožňuje spracovanie dát na etnickom princípe a neexistuje jednotná politika a metóda zberu dát s dôrazom na rómske deti a deti so zdravotným postihnutím. Najmä v súvislosti s etnickou príslušnosťou detí je kľúčová otázka sebadeklarácie. Sledovanie uvedených údajov definujú právne úpravy a predpisy v gescii príslušného rezortu.

Zákon č. 245/2008 Z. z. uvádza podrobnosti o centrálnom registri škôl ako informačnom systéme verejnej správy a podregistroch. Ďalej zákon taxatívne vymedzuje povinnosti škôl a školských zariadení pri poskytovaní štatistických údajov, okrem iných povinných údajov aj údaje o počtoch detí, žiakov a poslucháčov a ich vekovej štruktúre v členení podľa výchovno-vzdelávacieho jazyka, národnosti, študijného odboru alebo učebného odboru, špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb podľa stavu k 15. septembru školského roka.

V *Akčnom pláne predchádzania všetkým formám diskriminácie na roky 2016 – 2019* je definovaná úloha *Identifikovať požiadavky a prekážky pre zber citlivých dát v zmysle medzinárodných ľudskoprávných dohovorov, ktorými je Slovenská republika viazaná*.

4. *Slovenské národné stredisko pre ľudské práva* každoročne realizuje vzdelávacie podujatia pre deti a mládež zo základných a stredných škôl v oblasti ľudských práv a nediskriminácie. V roku 2014 a 2015 v rámci projektu *Naučme sa spolu viac* boli realizované vzdelávacie aktivity v rómskych komunitách v oblasti šírenia osvedy a zvyšovania povedomia o nediskriminácii, pracovnom práve a problematike obchodovania s ľuďmi.

Národné koordináčne stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch pripravilo preklady Dohovoru o právach dieťaťa v deťom priateľskej verzii do rómskeho, rusínskeho, maďarskeho, ruského a srbskeho jazyka, ktoré patria medzi oficiálne menšinové jazyky. Preklady sú dostupné na webovej stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a na webovej stránke www.detstvobeznasilia.gov.sk. Informácia o webovej stránke je šírená aj do škôl a školských zariadení, uvedené preklady tak môžu byť využívané vo vzdelávaní.

Štátne vzdelávacie programy boli rozšírené o prierezové témy, ako je napr. téma *Osobnostný a sociálny rozvoj*, ktorej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov najmä v oblasti postojov a hodnôt, cielene rozvíjať ich osobné a sociálne kompetencie. Od školského roka 2016/2017 sa pri vzdelávaní detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením bude postupovať podľa inovovaných vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktoré sú súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre jednotlivé stupne vzdelávania. *Metodicko-pedagogické centrum* každoročne realizuje pre pedagogických a odborných zamestnancov rezortu akreditované vzdelávacie programy v oblasti ľudských a detských práv. Metodicko-pedagogické centrá v SR do novembra 2015 realizovali 3 národné projekty financované z Európskeho sociálneho fondu zamerané na inkluzívny model vzdelávania cielený na materské a základné školy, ktoré navštevujú deti z marginalizovaných rómskych komunít, vrátane detí so špecifickými vzdelávacími potrebami.

Od roku 2015 sa realizuje pre všetkých zamestnancov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vzdelávanie k zisťovaniu názoru dieťaťa.

Informovanie o ustanoveniach Dohovoru o právach dieťaťa a jeho opčných protokolov prebieha v rámci pracovných stretnutí, terénnej práce a dopĺňania obsahu príslušných webových stránok aj na úrovni samosprávy.

5. V roku 2013 bol prijatý zákon č. 32/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. *Slovenské národné stredisko pre ľudské práva* vystupuje v zmysle antidiskriminačného zákona v pozícii prijímateľa správ k opodstatnenosti existencie DVO. Stredisko za ostatné roky nedostalo ani jednu správu o prijatom dočasnom vyrovnávacom opatrení a aj z tohto dôvodu zrealizovalo v roku 2015 výskum formou elektronických dotazníkov. Do výskumu sa zapojilo 1198 miest a obcí. Až 55,18% opýtaných uviedlo, že pojem DVO vôbec nepozná. Stredisko prostredníctvom svojich mediálnych aktivít bojuje proti stereotypizácii Rómov a LGBTI osôb, avšak komplexné informácie o populácii LGBTI na Slovensku neexistujú.

Zákon č. 204/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v rámci kvalifikačných pojmov zadefinoval osobitný motív nenávisťi pre sexuálnu orientáciu. Na základe tejto skutočnosti je v prípade trestných činov násilnej povahy takýto čin posudzovaný prísnejšie.

V súvislosti s posilnením nezávislého monitoringu je v *Akčnom pláne predchádzania všetkým formám diskriminácie na roky 2016-2019* definovaná úloha *podporovať inštitucionálny rozvoj MVO pracujúcich v oblasti nediskriminácie cez svoje dotačné programy a v rámci projektov v operačnom programe Ľudské zdroje*.

Rada vlády SR pre prevenciu kriminality zriadila expertnú skupinu pre prevenciu kriminality detí a mládeže na zisťovanie príčin a navrhovanie opatrení na predchádzanie kriminality páchanej deťmi a mládežou a kriminalite páchanej na nich.

Ministerstvo vnútra SR podporilo realizáciu viacerých projektov a kampaní za účelom zvyšovania informovanosti širokej verejnosti o nebezpečenstve nenávisťných prejavov motivované rasizmom, xenofóbiou a obdobnými formami neznášanlivosti.

V rámci predchádzaniu prejavom nenávisťi a ochrany ohrozených skupín detí sa realizujú preventívne aktivity a vzdelávania na miestnej úrovni v spolupráci s výchovnými poradcami a psychológmi v školách a školských zariadeniach.

6. Zámerom v základných zásadách v zákone o rodine upraviť vetu o tom, čo tvorí najvhodnejšie prostredie pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa, bolo primárne vyjadriť presvedčenie zákonodarcu a slovenskej spoločnosti o tom, že súdy a všetky orgány, ktoré sa dotýkajú svojimi postupmi (rozhodnutiami) dieťaťa, majú rešpektovať základné právo dieťaťa, podľa okolností konkrétnej situácie vyrastať od narodenia v prirodzenom rodinnom prostredí. Táto zásada zohľadňuje a zároveň plní účel práva dieťaťa, ktoré je ustanovené v čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa a to, že každé dieťa má právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Dané ustanovenie zároveň reaguje na obsah Usmernenia OSN o náhradnej starostlivosti o deti (*The Guidelines for the Alternative Care of Children Resolution adopted by the UN General Assembly 64/142.*), kde sa v časti všeobecné princípy a východiská uvádza:

- Vzhľadom k tomu, že rodina je základnou jednotkou spoločnosti a prirodzeným prostredím pre rast, blaho a ochranu detí, je potrebné v prvom rade usilovať o ponechanie detí, alebo ich návrat do starostlivosti rodičov alebo, ak to nie je možné, blízkych príbuzných
  - Štát má vo svojej rodinnej politike podporovať rodinu v plnení jej zodpovednosti vo vzťahu k deťom
- Legislatívna zmena zohľadňuje aj politický rozmer vyjadrený v Programovom vyhlásení vlády SR:
- Podporiť ochranu maloletých tak, aby sa v čo najširšom meradle uplatňovala zásada, podľa ktorej má každé dieťa od narodenia vyrastať v prirodzenom rodinnom prostredí
  - Podrobiť odbornej analýze procesné predpisy a predpisy rodinného práva v častiach týkajúcich sa umiestňovania detí do náhradnej rodinnej starostlivosti v záujme vyhýbania sa umiestňovaniu detí do ústavnej starostlivosti ako najkrajnejšiemu riešeniu.

Táto zmena taktiež nadväzuje aj na nové ustanovenia v paragrafovej časti zákona o rodine o úprave podmienok ústavnej starostlivosti a ustanovenia o zdôraznení postupnosti foriem náhradnej starostlivosti. Zdôraznenie sa prejavuje aj v zmene ustanovení zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.

7. Na zabezpečenie dodržiavania ľudských práv a povinností všetkých účastníkov bol vydaný príkaz Prezidenta policajného zboru č. p. PPZ-OPPI-545/2015 zo dňa 22. mája 2015, ktorým je nariadené, aby pri služobných zákrokoch pod jednotným velením, a pri plánovaných bezpečnostných opatreniach, na ktorých sa zúčastní viac ako 15 policajtov, bolo zabezpečené vyhotovenie obrazového a zvukového záznamu.

Na obvodných oddeleniach PZ sú v jednotlivých krajoch zriadené funkcie starší referent pre prácu v komunitách, ktorí sa zaoberajú riadením a organizovaným vzťahom medzi PZ a rómskou komunitou, vykonávajú obchádzkovú službu v územnej časti obvodu so zvýšenou koncentráciou občanov z rómskych/menšinových komunít, pôsobia v oblasti právnej osvety a prevencie kriminality so zameraním na určenú cieľovú skupinu obyvateľstva a spolupracujú s terénnymi sociálnymi pracovníkmi a ďalšími subjektmi, ako aj s predstaviteľmi rómskych/menšinových komunít.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, Ministerstvo vnútra SR, Prezídium policajného zboru a ďalšie subjekty realizovali odborné a vzdelávacie aktivity zamerané na prácu príslušníkov Policajného zboru v prostredí rómskych komunít.

V rokoch 2014 – 2015 boli v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia realizované aktivity na podporu rómskych občianskych hliadok ako nástroja na posilnenie miestneho aktivizmu, podporu komunitného rozvoja, zníženie páchania protispoločenských konaní a udržiavanie verejného poriadku v lokalitách, v ktorých žijú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít.

8. Európsky súd pre ľudské práva v rokoch 2011 – 2012 vyniesol rozsudok v troch prípadoch týkajúcich sa sterilizácie žien bez ich informovaného súhlasu, pričom ani v jednom neskončatoval, že v SR sa vykonávali „nútené sterilizácie rómskych žien“ a uviedol, že neexistuje dôkaz o tom, že by bolo úmyslom zdravotníckych pracovníkov zlé zaobchádzanie so sťažovateľkou. Ako vyplýva z *Informácie z hodnotenia SR v rámci 2. kola univerzálneho periodického hodnotenia Rady OSN pre ľudské práva*, téma sterilizácií rómskych žien bola uzavretá aj na medzinárodných fórach.

Ministerstvo zdravotníctva SR vypracovalo všeobecne záväznú vyhlášku Ministerstva zdravotníctva SR č. 56/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o poučení, ktoré predchádza informovanému súhlasu pred vykonaním sterilizácie osoby a vzory informovaného súhlasu pred vykonaním sterilizácie osoby v štátnom jazyku a v jazykoch národnostných menšín, s účinnosťou 1. apríla 2014.

9. V súčasnosti platná právna úprava vzťahov medzi rodičmi, deťmi a ostatnými príbuznými v zákone o rodine výslovne zakaz fyzických trestov v domácom prostredí neupravuje. Ustanovenie § 30 ods. 3 zákona o rodine upravuje, že rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa. Vzhľadom na skutočnosť, že fyzické tresty v ich bežnom ponímaní sú spôsobilé vyvolať práve ohrozenie zdravia, dôstojnosti, duševného, telesného a citového vývoja dieťaťa, platná právna úprava ich už teraz netoleruje. Z uvedeného vyplýva, že rodičovské práva a povinnosti pri výchove dieťaťa sú v zákone o rodine upravené tak, aby bola zabezpečená ochrana pred ohrozením zdravia, dôstojnosti, duševného, telesného a citového vývoja dieťaťa, a zároveň aby bolo vo výchove možné prostredníctvom primeraných výchovných prostriedkov zohľadniť osobitosti a potreby jednotlivých rodín. Zákon o rodine v predmetnom ustanovení neupravuje konkrétne výchovné prostriedky, ale ponecháva ich na voľbu rodičov tak, aby si dieťa osvojilo základné morálne povedomie a morálne hodnoty. Voľba primeraných výchovných prostriedkov aplikovaných rodičmi však v zmysle zákona o rodine nesmie byť bezbrehá.

Zákonné obmedzenie spočíva v miere primeranosti týchto výchovných prostriedkov. V prípade prekročenia takejto miery nastupujú sankcie v rovine uloženia výchovných opatrení upravených v zákone o rodine. Aktuálna novela zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov definuje osobitne priestupky týkajúce sa zásahov do integrity blízkej osoby (vrátane dieťaťa) a osoby, ktorá bola páchatelovi zverená do starostlivosti alebo výchovy (§49, ods.1 písm. e)). Medzi sankcionovateľné konania v tejto súvislosti patrí aj vyhrážanie sa ujmu na zdraví, drobné ublíženie na zdraví, schválnosti a iné hrubé správanie. Opakované spáchanie takéhoto priestupku v priebehu 12 mesiacov je v zmysle novely zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov kvalifikované ako trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby (§ 208 ods. 2). Úpravou základnej skutkovej podstaty trestného činu („Kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie“) boli zároveň odstránené dôvody interpretačných nezrovnalostí, ktoré sa v praxi vyskytovali. Jedným z dôvodov novelizácie uvedených ustanovení bol zámer zabezpečiť adekvátne nástroje na postihovanie použitia neprimeraných výchovných prostriedkov ohrozujúcich zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoja dieťaťa. Systém ochrany práv detí treba vnímať komplexne z hľadiska všetkých odvetví práva (civilné, administratívne aj trestné). Vzhľadom k tomu, že zásahy do integrity (psychickej aj fyzickej) detí v prípadoch použitia neprimeraných výchovných prostriedkov sú v zmysle priestupkového (resp. trestného) zákona nielen neprípustné, ale aj sankcionovateľné máme za to, že novelizovaná právna úprava v oblasti administratívneho a trestného práva v nadväznosti na aktuálnu právnu úpravu zákona o rodine vytvára dostatočnú právnu garanciu práv detí v tejto oblasti.

10. Od januára 2013 je spracovaný interný postup Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny *Plánovanie sociálnej práce pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately*, upravujúca pre úrady práce, sociálnych vecí a rodiny aj postupy pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe upozornenia na porušovanie práv dieťaťa (posúdenie životnej situácie dieťaťa a jeho rodiny a určenie miery ohrozenia dieťaťa v rodine a následné opatrenia).

V rámci národného projektu *Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti* bola v roku 2014 pre sociálnych pracovníkov a iných odborných pracovníkov vytvorená multidisciplinárna príručka o syndróme CAN a zrealizovaná odborná príprava. Súčasťou projektu bola aj vzdelávacia aktivita *sociálna diagnostika*. Od roku 2015 sa realizuje pre všetkých zamestnancov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vzdelávanie k zisťovaniu názoru dieťaťa. Pre odborných zamestnancov detských domovov je od roku 2015 na základe prihlasovacích údajov a hesla prístupná rubrika na webovej stránke Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorá interaktívnym spôsobom umožňuje výmenu skúseností a informácií.

Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch zrealizovalo v roku 2015 51 školení v téme inštitucionálne násilie – sekundárna viktimizácia pre pracovníkov participujúcich na ochrane detí pred násilím. Ďalšie školenia sa podľa potreby priebežne realizujú a aktuálne sa pripravuje cyklus školení zameraný na identifikáciu detských obetí násilia.

Špeciálne výchovné zariadenia (diagnostické centrum, reedukačné centrum) svojím charakterom nezodpovedajú detenčným zariadeniam, dieťa v nich umiestnené nie je v izolácii. Deťom v špeciálnych školských zariadeniach sa poskytuje vzdelávanie a výchova, ak ide o deti po ukončení stupňa vzdelávania poskytovaného základnou školou aj príprava na povolanie. Rovnako sa im poskytuje starostlivosť zameraná na elimináciu ich narušeného správania v dôsledku narušeného sociálneho a/alebo emocionálneho vývinu (reedukácia).

V krízových strediskách v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov sú zo strany príslušných oddelení samosprávneho kraja priebežne realizované kontroly zamerané na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a hospodárenia. Samosprávne kraje podporujú vzdelávanie zamestnancov krízových zariadení realizované v spolupráci s ďalšími subjektmi (okresné riaditeľstvá Policajného zboru, centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a pod.). Obce taktiež vykonávajú kontroly zariadení podľa platných predpisov, v závislosti od postavenia obce k poskytovateľovi služieb.

11. Od 1. januára 2013 sa v rámci Národného projektu *Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti* realizovali aktivity smerujúce k podpore individuálneho prístupu k dieťaťu a jeho rodine, rozvíja sa práca s rodinou dieťaťa, odborné vzdelávacie aktivity a pod. Vzniklo 23 Centier podpory profesionálnych rodičov v rámci 23 detských domovov zapojených do národného projektu, ktoré poskytujú podporu profesionálnym rodičom prostredníctvom odborných tímov. Na úradoch práce,

sociálnych vecí a rodiny bolo vytvorených 92 nových pracovných miest pre rodinných asistentov, ktorých činnosť je pravidelne monitorovaná.

V roku 2015 riaditelia detských domovov absolvovali workshop zameraný na tvorbu transformačných plánov detských domovov. Transformačné plány sú aktuálne v procese schvaľovania a budú súčasťou *Koncepcie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2016 – 2020*.

S procesom deinštitucionalizácie súvisia aj legislatívne zmeny účinné od 1. januára 2016, ktoré sa prejavujú aj v zmene ustanovení zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Vo vzťahu k náhradnej starostlivosti sa upravilo priebežné hodnotenie výkonu náhradnej starostlivosti (kvalita starostlivosti a preskúmavanie toho, či rodičia nemôžu prevziať osobnú starostlivosť o dieťa). Tiež sa počíta so zlepšením odbornej pomoci náhradným rodičom a odbornej pomoci na sanáciu rodín.

12. Ministerstvo zdravotníctva SR otvorilo v akademickom roku 2014/2015 pilotne rezidentský program v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a pediatria, ktorého záverečnú časť tvorí polročná stáž rezidenta v ambulancii všeobecného lekára. Snahou Ministerstva zdravotníctva SR je súčasne s rozvojom kompetencií absolventov programu zvýšiť ich počet hlavne mimo mestských aglomerácií.

Od roku 2013 sa realizuje národný projekt *Zdravé komunity* s pôsobnosťou na celom území Slovenska. Hlavným nástrojom projektu je pôsobenie asistentov zdravia v rómskych osadách, ktorí zabezpečujú zdravotnú osvetu a informovanosť.

Epidemiologická situácia v oblasti prenosných ochorení je priaznivá aj vďaka dlhoročným skúsenostiam a dlhodobému vykonávaniu očkovania. V marci 2013 sa uskutočnila kontrolná misia Svetovej zdravotníckej organizácie – Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (WHO-ECDC), ktorá potvrdila, že SR má pri svojom programe boja s tuberkulózou všetky predpoklady na eradikáciu tohto ochorenia do roku 2050. Výskyt sexuálne prenosných infekcií sa v posledných rokoch zvyšuje. V roku 2014 bolo nahlásených 370 prípadov syfilisu, z toho 1 prípad zaznamenaný ako vrodený syfilis.

Segregáciu rómskych žien a rómskych detí v pediatrických, gynekologických, pôrodných a iných zdravotníckych zariadeniach neumožňuje § 11 zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti.

13. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR ako gestor bytovej politiky sa podieľa na plnení cieľov *Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020* prostredníctvom implementácie existujúcich programov v oblasti rozvoja bývania (*Program rozvoja bývania*). V súlade so zákonom č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov poskytuje dotácie na obstaranie nájomných bytov určených na sociálne bývanie, obstaranie súvisiacej technickej vybavenosti a na odstránenie systémových porúch bytových domov.

Koncom septembra 2015 došlo k stiahnutiu návrhu rekodifikácie stavebného zákona z legislatívneho procesu schvaľovania v Národnej rade Slovenskej republiky

Príkladom dobrej praxe je vertikálne obojsmerne prestupné bývanie (rôzne úrovne štandardov bývania), ktoré sa osvedčilo ako efektívny nástroj pri sociálnej inklúzii osôb bez domova. Obce a mestá aktívne spolupracujú s mimovládny neziskovým sektorom pri programoch, ktoré majú za cieľ participatívnu výstavbu legálnych a bezpečných obydľí.

14. Významnou pomocou podporujúcou školskú dochádzku detí je príspevok na nezaopatrené dieťa, ktorý je s účinnosťou od 1. januára 2014 poskytovaný podľa zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nárok na príspevok zanikne v prípade, ak rodič nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo ak dieťaťu alebo rodičovi bolo uložené výchovné opatrenie a toto nebude plniť svoj účel.

V roku 2015 bol prijatý zákon č. 188/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zámerom bolo ďalšími legislatívnymi opatreniami dosiahnuť takú aplikáciu školského zákona, ktorá nedovoľuje zamieňať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby na základe zdravotného znevýhodnenia so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vyplývajúcimi výlučne zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky tiež každoročne vydáva Pedagogicko-organizačné pokyny na príslušný školský rok, v ktorých sú jasne stanovené usmernenia.

Jedným z opatrení v roku 2015 boli kontrolné postupy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Štátnej školskej inšpekcie, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity v súčinnosti s Generálnou prokuratúrou SR a Úradom kriminálnej polície Prezídia policajného zboru v prípadoch indikujúcich prvky segregácie.

15. V súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi SR, výchova a vzdelávanie národnostných menšín v materinskom jazyku a materinského jazyka je rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacej sústavy SR.

Rozpis finančných prostriedkov z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre zriaďovateľov štátnych škôl na kalendárny rok vychádza z normatívne určených objemov finančných prostriedkov pre jednotlivé školy v pôsobnosti zriaďovateľa, ktoré sú určené počtom žiakov a normatívnym objemom finančných prostriedkov prislúchajúcich na jedného žiaka školy pre bežný kalendárny rok. Mzdový normatív a normatív na výchovno-vzdelávací proces na žiaka školy s iným vyučovacím jazykom ako slovenským je 108% zodpovedajúceho normatívu a pri bilingválnom štúdiu 125% zodpovedajúceho normatívu.

V školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny sa používajú preklady slovenských učebníc a učebnice schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Od 1. septembra 2015 sú v platnosti inovované štátne vzdelávacie programy pre základné školy, ktorých súčasťou sú upravené rámcové učebné plány pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a nové rámcové učebné plány pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

16. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vyčlenilo na rok 2015 finančné prostriedky na dotáciu na prístavbu, výstavbu a rekonštrukcie priestorov pre potreby materských škôl a zariadení školského stravovania pri materských školách v celkovej sume 14,5 mil. Eur. Cieľom dvoch dotačných výziev (na základe hodnotenia dotáciu získalo 191 žiadateľov) je prispieť k rozšíreniu kapacít materských škôl postupne do roku 2020 a dosiahnuť 95 %-nú účasť detí vo veku 4 až 5 rokov na predprimárnom vzdelávaní v materských školách.

17. Zákonom č. 188/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa pristúpilo k sprísneniu kontrolného mechanizmu štátu nad činnosťou školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie, ktoré zabezpečujú posúdenie a identifikovanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb a tiež nad procesom prijímania detí a žiakov do škôl. V prípade podnetov zo strany riaditeľov škôl, zákonných zástupcov alebo iných fyzických osôb a právnických osôb sa určilo iniciovanie revízie diagnostických postupov a návrhov na zaradenie dieťaťa alebo žiaka do konkrétnej formy vzdelávania a výchovy a na prijatie potrebných opatrení.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vydalo *Usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy* zo dňa 4. novembra 2015, v ktorom sa o. i. uvádza aj článok 24 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, zaručujúci osobám so zdravotným postihnutím prístup ku kvalitnému inkluzívnemu a bezplatnému základnému a stredoškolskému vzdelávaniu.

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020, schválený uznesením vlády SR č. 25/2014, obsahuje základné úlohy na obdobie rokov 2014-2020, s aktualizáciou a vyhodnocovaním každé 2 roky.

V októbri 2014 Štátny pedagogický ústav uskutočnil odborný seminár *Inkluzívne vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v základnej škole* pre riaditeľov, školských špeciálnych pedagógov a pedagógov základných škôl, ktorí vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením. V roku 2014 bol vypracovaný obsah vzdelávania predmetu slovenský posunkový jazyk pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie. Prebieha inovácia Štátnych vzdelávacích programov, digitalizácia textov a využívanie informačno-komunikačných technológií. V ostatných troch rokoch sa zvyšuje dotácia na asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením pre základné a stredné školy.

K 31. decembru 2014 bolo evidovaných 66 štátnych detských domovov, v ktorých je zriadených 85 špecializovaných samostatných skupín, z toho je 60 špecializovaných samostatných skupín pre deti s postihnutím (celkový počet detí – 399) a 25 neštátnych detských domovov, v ktorých je zriadených 11 špecializovaných skupín, z toho 5 skupín pre deti s postihnutím (celkový počet detí – 37). Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny má spracovanú stratégiu zabezpečovania starostlivosti o deti v špecializovaných samostatných skupinách v *Koncepcii zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012-2015 s výhľadom do roku 2020* – plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti.

18. Maloletým bez sprievodu (MBS) sa poskytuje okamžitá starostlivosť orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý zabezpečuje ochranu práv a právom chránených záujmov MBS bezodkladne po oznámení Policajného zboru o nájdení MBS na území SR. Zástupca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa zúčastňuje ústneho objasňovania prístupku na úseku

kontroly hraníc. Taktiež sa oboznámi so zoznamom dokladov a zadržaných vecí a dohliada na zabezpečenie práv MBS pri podaní vysvetlenia, resp. pri pobyte na útvare Policajného zboru (tlmočenie, poučenie, strava, hygiena, oddych...). Následne orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podá súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia, na základe ktorého je MBS premiestnený do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, ktorým je Detský domov pre MBS Medzilaborce. O návrhu na vydanie predbežného opatrenia súd rozhodne do 24 hodín od jeho doručenia. Zároveň s týmto návrhom podáva orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately súdu návrh na ustanovenie opatrovníka. Uvedenými opatreniami je zabezpečené bezodkladné zabezpečenie starostlivosti o MBS a ochrana jeho práv a právom chránených záujmov.

Vzhľadom k charakteru detského domovu pre maloletých bez sprievodu, ktoré je otvoreným zariadením, je pojem „zmiznutie“ neadekvátny. Je potrebné uviesť, že podobne ako v rodinnom prostredí, tak aj v prípade detských domovov a ostatných zariadení sa môže vyskytnúť útek dieťaťa – na tento účel je v zákone zavedený podrobný mechanizmus oznamovania. Ak MBS neoprávnene opustí zariadenie na výkon rozhodnutia súdu oznámi zástupca tohto zariadenia bezodkladne túto skutočnosť miestne príslušnému útvaru Policajného zboru za účelom vyhlásenia pátrania po MBS; ak je MBS žiadateľom o udelenie azylu, detský domov je povinný oznámiť túto skutočnosť aj Ministerstvu vnútra SR, s tým, že takéto oznámenie zároveň zašle na vedomie tomu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a opatrovníkovi, ktorý vedie spisovú dokumentáciu MBS. Súdu, ktorý rozhodnutie o predbežnom opatrení vydal, takéto oznámenie zasiela orgán sociálnoprávnej alebo súdom ustanovený opatrovník, prípadne poručník.

V súlade s úlohami *Akčného plánu Integrovačnej politiky SR v podmienkach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny na roky 2014 – 2016* sa pripravuje metodická príručka k aplikácii princípu najlepšieho záujmu dieťaťa vo všetkých postupoch, opatreniach a rozhodnutiach prijímaných vo vzťahu k maloletým bez sprievodu a analýza príčin útekov maloletých bez sprievodu, na základe ktorej budú navrhnuté a prijaté opatrenia na ich predchádzanie.

Maloletí cudzinci v sprievode zákonného zástupcu sú spravidla umiestňovaní na území SR v Útvare policajného zaistenia cudzincov Sečovce, ktoré je zariadením Policajného zboru prispôbeným na umiestňovanie rodín s deťmi. Zaisťovanie maloletých v sprievode je vykonávané v zmysle zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov, ktorým SR transponovala *Návratovú smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 115/2008*. Rodinu s deťmi možno zaistiť a umiestniť do zariadenia na dobu najviac 6 mesiacov, túto lehotu v prípade rodiny s deťmi nemožno predĺžiť. Zariadenie, kde je rodina s deťmi umiestnená, spĺňa všetky hygienické normy a je vybavené tak, aby zabránilo ohrozeniu života alebo poškodeniu zdravia. Rodina sa umiestňuje v zariadení vždy spolu, ak nevzniknú vážne dôvody na jej rozdelenie.

Maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu, nie je možné v zmysle aktuálnej legislatívy SR zaistiť a umiestniť v útvare policajného zaistenia pre cudzincov. Maloletí žiadatelia o azyl, ktorí prichádzajú v sprievode rodičov alebo blízkych príbuzných, sú po karanténnych úkonoch v zachytnom azylovom zariadení v Humennom premiestnení do pobytového azylového zariadenia spolu s tzv. ohrozenými skupinami žiadateľov o udelenie azylu. V súčasnosti sú tieto osoby umiestňované do pobytového azylového zariadenia v Opatovskej Novej Vsi.

Zákon č. 131/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, upravil v súvislosti s dodržiavaním všeobecného princípu najlepšieho záujmu dieťaťa zabezpečovanie starostlivosti o maloletých bez sprievodu (maloletých žiadateľov o azyl a maloleté deti s doplnkovou ochranou), ktorí v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ostávajú aj počas konania o udelenie azylu. Ak maloletí bez sprievodu počas azylovej procedúry dovŕši plnoletosť, naďalej sa posudzuje tak, ako keby bol maloletým dieťaťom. Maloletý bez sprievodu po dosiahnutí plnoletosti môže požiadať po skončení ústavnej starostlivosti o zotrvanie v detskom domove až do 25. roku veku života.

Ochrana týchto osôb vychádza z demokratických zásad Ústavy SR, ktorej ústavné princípy sa uplatňujú aj vo vzťahu k žiadateľom o udelenie azylu bez ohľadu na vierovyznanie. Princípy slobody myslenia a vierovyznania sú ukotvené tiež v zákone o azyle a v medzinárodných dokumentoch a smerniciach, ktorými je Slovenská republika viazaná.

19. Opatrenia na prevenciu a elimináciu obchodovania s deťmi sú súčasťou systému vzdelávania a metodického usmerňovania zamestnancov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a zariadení na výkon rozhodnutia súdu.

Každý detský domov má spracovaný *Plán prevencie sociálno-patologických javov*, v rámci ktorého sú deťom a mladým dospelým interaktívnym spôsobom prezentované základné informácie o rizikách, sprievodných znakoch a dôsledkoch týchto javov, vrátane obchodovania s ľuďmi. V rámci *Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa*, ktorého súčasťou je *Plán výchovnej práce s dieťaťom* sa odborným a výchovným tímom detských domovov poskytuje individuálna sociálno-psychologická starostlivosť, ktorá zahŕňa preventívne a intervenčné aktivity na elimináciu rizík obchodovania s ľuďmi.

V kontexte preventívnych opatrení vyčleňuje Ministerstvo vnútra SR finančné prostriedky na podporu programov prevencie a spolupracuje na osvetových kampaniach o problematike obchodovania s ľuďmi.

Preventívne programy a aktivity realizujú aj úrady samosprávnych krajov.

Vyšetrovanie trestného činu obchodovania s ľuďmi patrí do vecnej pôsobnosti národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru. Všetky podozrenia zo spáchania tohto trestného činu sú dôsledne preverované príslušníkmi Policajného zboru a v prípade naplnenia skutkovej podstaty obchodovania s ľuďmi sú vyšetrované vyšetrovateľmi špecializovanými na vyšetrovanie trestného činu obchodovania s ľuďmi. Trestná sadzba za obchodovanie s ľuďmi je v SR v rozpätí od štyroch rokov až po doživotie.

20. Trestný poriadok v §135 v záujme ochrany maloletých obetí a svedkov trestných činov pred ich sekundárnou viktimizáciou upravuje osobitný postup orgánov činných v trestnom konaní, pokiaľ je ako svedok v trestnom konaní vypočúvaná osoba mladšia ako 18 rokov (pôvodná veková hranica 15 rokov sa zmenila s účinnosťou od 1. augusta 2013) o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jej vek mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný vývoj. Výsluch takýchto osôb je potrebné vykonávať obzvlášť ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní už nemusel opakovať. V ďalšom konaní má byť taká osoba vypočúvaná znova len v nevyhnutných prípadoch, v prípravnom konaní len so súhlasom prokurátora.

Ustanovenie § 135 ods. 3 Trestného poriadku upravuje osobitný postup v prípade výsluchu osoby mladšej ako 18 rokov a ak ide o trestný čin spáchaný voči blízkej osobe alebo zverenej osobe alebo ak je zrejmé z okolností prípadu, že opätovný výsluch osoby mladšej ako 18 rokov (pôvodná veková hranica 15 rokov sa zmenila k 1. augustu 2013) by mohol ovplyvniť duševný a mravný vývoj takej osoby. V takom prípade sa výsluch vykoná s využitím technických zariadení určených na záznam zvuku a obrazu tak, aby osoba mladšia ako 18 rokov mohla byť v ďalšom konaní vypočutá len výnimočne. Ďalší výsluch sa v prípravnom konaní môže vykonať len so súhlasom zákonného zástupcu, alebo so súhlasom opatrovníka. Zriaďovanie špeciálnych výsluchových miestností upravuje interný predpis Ministerstva vnútra SR. Policajný zbor musí zabezpečiť, aby bol výsluch maloletých vykonaný v súlade so zákonom.

Dodržovanie zákonnosti prípravného konania, vrátane dodržiavania zákonných ustanovení týkajúcich sa špecifických práv maloletých osôb vyplávajúcich z Trestného poriadku (zastupovanie v konaní, spôsob vedenia výsluchu, osoby prítomné pri úkonoch trestného konania) je dozorovaný prokuratúrou SR (§ 230 Trestného poriadku). V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že nejde o výkon monitoringu, ale priamo o dozor nad zachovaním zákonnosti, v súvislosti s ktorým prokurátor disponuje významnými oprávneniami (napr. dávať záväzné pokyny, realizovať vybrané úkony, ako aj celé vyšetrovanie, zrušiť rozhodnutie vyšetrovateľa...). Vzhľadom k špecifickosti agendy Generálna prokuratúra SR aktuálne nedisponuje disgregovanými dátami o úkonoch súvisiacich s dozorovaním zákonnosti v súvislosti s výkonom výsluchov maloletých osôb.

21. Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 248/2014 schválila *Správu o posudzovaní Východiskovej správy Slovenskej republiky k Opčnému protokolu o účasti detí v ozbrojených konfliktach pred Výborom OSN pre práva dieťaťa a návrh subjektov zodpovedných za realizáciu odporúčaní obsiahnutých v Záverečnom stanovisku Výboru OSN pre práva dieťaťa* a uznesením č. 443/2014 *Správu o posudzovaní východiskovej správy SR k Opčnému protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii a návrh zodpovedných subjektov za realizáciu odporúčaní Výboru pre práva dieťaťa*. Odporúčania sú zodpovednými subjektmi priebežne implementované. Časť informácií o procese implementácie je súčasťou odpovedí na niektoré doplňujúce otázky.

Odpovede na otázky v časti II.

(a)

- *Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- *Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov*
- *novelizácie Zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov*
- *novelizácie Zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky*
- *Zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania – podpora na obstaranie bytu zacielená na mladé rodiny.*
- *Zákon č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bol novelizovaný zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov – uľahčenie obmedzenia používania zariadení umožňujúcich využívanie pripojenia k internetu ohrozenými skupinami vrátane detí.*
- *Zákon č. 32/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – definovanie rozšíreného okruhu dôvodov na prijímanie dočasných vyrovnávacích opatrení*
- *Zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov – doplnenie národných registrov o Národný register úrazov vyžadujúcich poskytnutie ústavnej zdravotnej starostlivosti a Národný register osôb s podozrením na ich zanedbávanie, týranie, zneužívanie a osôb, na ktorých bolo páchané násilie.*
- *Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 74/2014 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam hlásení do národných zdravotných registrov.*
- *Novelizácie zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov – rozšírenie oznamovacej povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, rozšírenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v súvislosti s prepustením novonarodeného dieťaťa z ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo opustení zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti matkou po pôrode s dieťaťom spôsobom, ktorý je v rozpore s ustanovením osobitného predpisu.*
- *Zákon č. 204/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v rámci kvalifikačných pojmov – definovanie osobitného motívu nenávisťi pre sexuálnu orientáciu.*
- *Zákon č. 219/2014 o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*
- *Zákon č. 40/2015 z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov – jednotný systém označovania, určovania a zverejňovania vekovej vhodnosti audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov a multimedialných diel a programov alebo iných zložiek programovej služby.*
- *Zákon č. 131/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov – úprava zabezpečovania starostlivosti o maloletých bez sprievodu, maloletých žiadateľov o azyl a maloleté deti s doplnkovou ochranou.*
- *Zákon č. 172/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov – prechod kompetencií v oblasti tvorby a uskutočňovania štátnej politiky a koordinácie plnenia úloh v oblasti ľudských práv z rezortu zahraničných vecí a európskych záležitostí na rezort spravodlivosti.*
- *Zákon č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony – záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, zisťovanie záujmu dieťaťa, vstup orgánu sociálnoprávnej ochrany detí do obydlija, v prípadoch kedy nemožno inak preveriť stav dieťaťa.*
- *Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*

- *Zákon č. 188/2015 Z. z.*, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
- *Zákon č. 189/2015 Z. z.* o kultúrno-osvetovej činnosti, podľa ktorého sa kultúrno-osvetovou činnosťou zabezpečuje o. i. aj prevencia negatívnych spoločenských javov.
- *Zákon č. 397/2015 Z. z.*, ktorým sa na účely Trestného zákona ustanovuje zoznam látok s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony – kvalifikovanie opakovaného spáchania priestupku proti blízkej a zverenej osobe ako trestného činu, oprávnenie vykázat násilníka zo spoločného obydli.
- *Zákon č. 398/2015 Z. z.* o európskom ochrannom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- *Zákon č. 401/2015 Z. z.*, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 449/2015 Z. z.*, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov – úprava postupu súdu v súvislosti so zisťovaním stavu a priebehu náhradnej starostlivosti, výchovných opatrení, ochrannej výchovy, prešetrovania pomerov v prípadoch premiestnenia maloletého dieťaťa do cudziny a pri zisťovaní názoru dieťaťa; novelizácia reflektuje nové typy konaní, ktoré boli zavedené do právneho poriadku zákonom č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
- *Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov* uplatňovaná pri vypracovaní doložky vybraných vplyvov, ktorá je povinnou súčasťou všetkých legislatívnych i nelegislatívnych materiálov predkladaných do pripomienkového konania a následne na rokovanie vlády SR, ktoré obsahujú uznesenie vlády SR (účinnosť od 1. októbra 2015) – deti sú definované ako jedna zo zraniteľných skupín obyvateľstva, na ktoré je potrebné zamerať pozornosť pri posudzovaní vplyvov návrhov.

K 1. júlu 2016 nadobudnú účinnosť nové kódexy upravujúce civilné konanie (v súčasnosti účinný zákon č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov stráca k uvedenému dátumu účinnosť). Konkrétne ide o zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, zákon č. 162/2015 Správny súdny poriadok.

(b)

Zriadenie Úradu komisára pre deti Zákonom č. 175/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím.

Zriadenie Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch na základe uznesenia vlády SR č. 24/2014 ako organizačnej súčasti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže prijalo k 15. októbru 2013 nový štatút a organizačný poriadok, ktorým sa zmenila štruktúra organizácie.

(c)

- *Akčný plán Integrovačnej politiky Slovenskej republiky v podmienkach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na roky 2014-2016.* Úlohy sa plnia v rámci rozpočtov jednotlivých rezortov.
- *Národná stratégia na ochranu detí pred násilím* – cieľom je dosiahnutie kvalitatívnej zmeny vo vnímaní a riešení násilia páchaného na deťoch integráciou politik a zefektívnením mechanizmu pre komplexné a systematické riešenia násilia páchaného na deťoch. Na implementáciu stratégie boli alokované prostriedky zo štátneho rozpočtu.
- *Revízia Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020 a nové akčné plány na roky 2016-2018* v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, bývania, ako aj akčné plány pre prierezové témy v oblasti v oblasti finančného začleňovania, nediskriminácie a prístupov smerom k väčšinovej spoločnosti – Iniciatíva integrácie Rómov prostredníctvom komunikácie.
- *Akčný plán na roky 2015-2017 k Stratégii rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014-2020.* Cieľom je zachovávanie, digitalizácia, sprístupňovanie kultúrneho dedičstva a umeleckých diel, podpora vedy, výskumu, vzdelávania, štátneho jazyka, autorských práv, umeleckej tvorby, prezentácia kultúry. Financovanie je zabezpečené v rámci kapitoly Ministerstva kultúry SR a zo zdrojov Európskej únie.
- *Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike*, ktorá je rámcovým dokumentom a nekladie nároky na štátny rozpočet.
- *Akčný plán rodovej rovnosti na roky 2014-2019.* Úlohy sú viazané na ciele *Celoštátnej stratégie rodovej rovnosti v Slovenskej republike na roky 2014-2019.* Finančné prostriedky budú zabezpečené v rámci

kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a v rámci schválených limitov príslušných rozpočtových kapitol ostatných rezortov bez ich navýšenia.

- *Akčný plán predchádzania všetkým formám diskriminácie na roky 2016-2019.* Cieľom je zvyšovanie povedomia verejnosti o nediskriminácii a zefektívnenie implementácie antidiskriminačnej legislatívy. Plnenie je zabezpečené v rámci schválených výdavkov dotknutých kapitol štátneho rozpočtu.
- *Akčný plán predchádzania a eliminácie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie na roky 2016-2018.* Cieľom je predchádzanie vzniku predsudkov, stereotypov a nenávisťných prejavov podmienených národnostnou, rasovou, etnickou, náboženskou a inou obdobnou neznášanlivosťou, zabránenie vzniku a šíreniu postojov a aktivít smerujúcich k podpore rasizmu, xenofóbie a ostatných foriem intolerancie. Navrhnuté úlohy sa budú realizovať bez nároku na rozpočet alebo bez zvýšenia finančných prostriedkov nad rámec schváleného rozpočtu verejnej správy.
- *Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016-2020.* Koncepcia vychádza zo *Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014-2020*. Plnenie je zabezpečené v rámci schválených limitov dotknutých subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok.

Niektoré samosprávne kraje v rámci svojich kompetencií prijali a implementujú regionálne politiky a programy zamerané na rozvoj sociálnych služieb pre deti a rodiny, resp. matky s deťmi, vrátane včasnej intervencie v krízových situáciách. Financovanie jednotlivých opatrení je zabezpečené viaczdrojovo.

(d)

Ministerstvo zdravotníctva SR v roku 2013 na danú oblasť nevyňalo zdroj. V roku 2014 išlo o sumu 1 104 € (0,0000063 % z celkového schváleného národného rozpočtu v danom roku) určenú na preklad všeobecného komentára č. 15, v roku 2015 o sumu 100 000 € (0,00057 % z celkového schváleného národného rozpočtu) na projekty zamerané na skrining porúch psychomotorického vývinu detí a informovanosť odbornej a laickej verejnosti o podpore dojčenia a uplatňovania zásad *Mother and Baby Friendly Hospital Initiative* v ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Výdavky vyplývajúce pre rezort obrany z vykonávania Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa a účasti detí v ozbrojených konfliktach sú zabezpečené v rámci schválených limitov kapitoly Ministerstva obrany SR na príslušný rozpočtový rok.

V rámci dotačného programu *Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva* podporilo Ministerstvo kultúry SR v roku 2013 27 projektov pre cieľovú skupinu znevýhodnených detí a mládeže (celková suma dotácie: 63 850 €), v roku 2014 celkovo 60 projektov (161 100 €) a v roku 2015 43 projektov (102 100 €). Okrem toho v roku 2015 prerozdelilo 2 365 487 € prostredníctvom dotačného programu *Kultúrne poukazy*, ktorého cieľom je podpora prístupu detí a mládeže ku kultúrnym hodnotám.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci dotačného programu *Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd* podporuje projekty a aktivity realizované prevažne občianskou spoločnosťou (v roku 2013 bolo podporených 58 projektov celkovou sumou 900 000 €, v roku 2014 48 projektov celkovou sumou 850 000 € a v roku 2015 54 projektov celkovou sumou 769 500 €). V rokoch 2013-2015 ministerstvo tiež organizovalo výtvarno-literárnu súťaž pre žiakov základných škôl a osemročných gymnázií *Ľudské práva očami detí*.

Ročné mzdové náklady na sudcov vybavujúcich P agendu boli v roku 3 851 400 €, v roku 2014 3 645 075 € a v roku 3 791 287,50 €.

V dotačných mechanizmoch Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR bola v roku 2015 alokovaná suma 15 112 460 € na dotácie a 1 253 325,23 € na rozvojové projekty. Normatívne určený objem finančných prostriedkov pre zriaďovateľov vrátane garantovaného minima bol k 31. decembru 2013 1 283 447 409 €, k tomu istému dátumu v roku 2014 1 334 427 678 € a v roku 2015 1 386 803 072 €.

Na implementáciu *Národnej stratégie na ochranu deti pred násilím* a fungovanie *Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násillia na deťoch* (súčasť Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) bolo v štátnom rozpočte alokovaných v roku 2014 118 839 € a v roku 2015 306 009 €.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny poskytuje každoročne finančný príspevok okrem iného aj na výkon rozhodnutia súdu pre akreditované subjekty, ktorými sú: detské domovy, krízové centrá a resocializačné strediská. Poskytovaná suma na 1 miesto – dieťa v zariadení je jednotná pre tieto zariadenia a každoročne sa odvíja z výšky priemerného bežného výdavku na 1 dieťa za predchádzajúci kalendárny rok v štátnom detskom domove. Poskytované finančné prostriedky nezohľadňujú vek a zdravotný stav dieťaťa umiestneného v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Poskytnutý finančný príspevok je určený na úhradu všetkých nákladov spojených so starostlivosťou o maloleté dieťa, napríklad stravovanie, bývanie, ošatenie, záujmová činnosť, psychologická starostlivosť, zdravotná starostlivosť atď. vrátane miezd zamestnancov a nákladov na prevádzku zariadenia a iné.

Tabuľka 1: Finančné príspevky dávkového a dotačného charakteru (MPSVR SR)

Finančné príspevky dávkového a dotačného charakteru (údaje nezahŕňajú dávky v hmotnej núdzi v prípadoch, kedy sú deti spoločne posudzovanými osobami k žiadateľovi)	Schválený rozpočet		
	2013	2014	2015
Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnych vylúčením	13 940 000 €	14 485 300 €	12 490 400 €
Dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením	2 787 300 €	2 784 000 €	2 749 900 €
Náhradné výživné	9 227 945 €	10 085 471 €	10 977 941 €
Prídavok na dieťa	320 444 325 €	321 087 282 €	319 158 557 €
Rodičovský príspevok	354 517 142 €	361 040 898 €	358 442 839 €
Ostatné príspevky na podporu rodiny	50 821 919 €	51 585 932 €	46 757 984 €
Príspevok na starostlivosť o dieťa	2 295 971 €	3 223 416 €	2 525 299 €
Náhradná rodinná starostlivosť	14 781 919 €	15 566 096 €	13 243 849 €
Výkon rozhodnutia súdu v štátnych detských domovoch	56 106 190 €	57 047 389 €	58 758 340 €
Výkon rozhodnutia súdu v neštátnych zariadeniach	9 300 000 €	9 000 000 €	9 590 300 €
Prevencia a sanácia (mimovládne organizácie)	1 435 958 €	1 100 000 €	1 200 000 €
Spolu	835 658 669 €	847 005 784 €	835 895 409 €

Tabuľka 2: Dotácia na podporu vykonávania opatrení SPODaSK (MPSVR SR)

Dotácia na podporu vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately poskytnutá z rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR		
rok	počet subjektov	suma
2013	17	184 100 €
2014	21	182 000 €
2015	32	230 200 €

Výdavky Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže boli v roku 2013 vo výške 401 726 €, v roku 2014 vo výške 455 481 € a v roku 2015 543 634 €.

Rozsah finančných prostriedkov vyčlenených zo štátneho rozpočtu na realizáciu práv detí je širší, presne stanoviť výšku ďalších položiek však nie je možné stanoviť nakoľko prostriedky sú alokované účelovo, nie na príslušnú časť populácie.

Bratislavský samosprávny kraj poskytuje finančné príspevky subjektom, ktoré zriaďujú krízové strediská, na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V roku 2015 poskytol na krízové strediská finančné prostriedky vo výške 102 620 € a v roku 2016 sú v rozpočte schválené finančné prostriedky vo výške 197 720 €. Bratislavský samosprávny kraj okrem krízových stredísk finančne podporuje aj činnosť občianskych združení, ktoré sa venuje problematike prevencie u detí, napr. v oblasti sexuálneho zneužívania dievčat a chlapcov formou workshopov, prednášok a diskusií.

Krízové stredisko v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja hospodári s rozpočtom vo výške cca 86 000 €.

Žilinský samosprávny kraj v rokoch 2013 – 2015 každoročne vypísalo výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtu Žilinského samosprávneho kraja na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (maximálna alokovaná suma na každý rok: 10 000 €).

Trnavský samosprávny kraj na realizáciu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v roku 2013 alokoval 786 363 € (z toho 338 494 € na chod Krízového strediska Trnava), v roku 2014 810 512 € (z toho 338 494 € na chod krízového strediska) a v roku 2015 825 512 € (z toho 338 494 € na chod krízového strediska).

(e)

Slovenská republika ratifikovala *Opčný protokol k Dohovoru o právach dieťaťa o procedúre oznámení* z 19. decembra 2011 a dňa 3. decembra 2013 uložila svoju ratifikačnú listinu u depositára dohovoru, ktorým je Generálny tajomník. Opčný protokol nadobudol pre Slovenskú republiku platnosť dňa 14. apríla 2014.

Slovenská republika ratifikovala *Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím* z 20. decembra 2006. Ratifikačná listina bola uložená u depositára dohovoru, ktorým je Generálny tajomník dňa 15. decembra 2014. Dohovor nadobudol pre Slovenskú republiku platnosť dňa 14. januára 2015.

Slovenská republika ratifikovala *Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním*. Ratifikačná listina bola dňa 1. marca 2016 uložená u depositára Dohovoru, ktorým je Generálny tajomník Rady Európy. Dohovor nadobudne pre Slovenskú republiku platnosť dňa 1. júla 2016.

Odpovede na otázky v časti III.

1. Informáciu o konsolidovanom rozpočte nie je možné v súčasnosti poskytnúť. Dôvodom je aktuálny stav riešenia metódy sledovania zdrojov alokovaných zo štátneho rozpočtu na implementáciu práv detí (viď odpoveď na otázku č. 3 v časti I). V rámci odpovede odkazujeme na čiastkové informácie v odpovedi na otázku v bode d) v časti II.

2. (a)

Štatistické údaje o etnickej príslušnosti, krajiny pôvodu a sociálno-ekonomického statusu Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny nesleduje. Ročný výkaz o vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately za rok 2015 sa aktuálne spracováva.

Tabuľka 3: Detské obete zlého zaobchádzania, násilia a zneužívania, vrátane sexuálneho zneužívania (2013)

Rok 2013		Fyzické týranie	Psychické týranie	Sexuálne zneužívanie	Šikanovanie	Využívanie na komerčné účely (pornografia, prostitúcia)	Spolu	
Počet evidovaných detí	počet chlapcov	185	61	36	20	5	307	
	počet dievčat	136	67	163	10	7	383	
	spolu	321	128	199	30	12	690	
	v tom	do 6r. CH	61	11	8	5	2	87
		do 6r. D	37	10	7	2	0	56
		do 15 r. CH	101	37	23	9	2	172
		do 15 r. D	72	39	92	6	4	213
do 18 r. CH		24	12	4	6	1	47	
do 18 r. D	26	19	65	2	3	115		
počet návrhov orgánu na začatie trestného stíhania	celkovo	48	19	25	0	0	92	
	z toho dievčat	22	13	25	0	0	60	
Deti, ktorým bol orgán ustanovený za opatrovníka		58	12	40	0	0	110	
Vybrané formy poskytnutej pomoci	Ambulantná starostlivosť	23	9	26	2	0	60	
	Pobytová starostlivosť	25	5	16	2	0	46	
	Z toho	zariadenia	25	5	16	0	0	46
		Z toho krízové stredisko	x	x	x	x	x	12
	Náhradná rodinná starostlivosť	x	x	x	x	x	12	

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 4: Detské obete zlého zaobchádzania, násilia a zneužívania, vrátane sexuálneho zneužívania (2014)

Rok 2014		Fyzické týranie	Psychické týranie	Sexuálne zneužívanie	Šikanovanie	Využívanie na komerčné účely (pornografia, prostitúcia)	Spolu	
Počet evidovaných detí	počet chlapcov	124	31	18	8	2	183	
	počet dievčat	93	39	101	4	4	241	
	spolu	217	70	119	12	6	424	
	v tom	do 6r. CH	35	5	4	1	0	45
		do 6r. D	34	8	6	0	0	48
		do 15 r. CH	74	24	11	7	0	116
		do 15 r. D	40	18	53	3	3	117
do 18 r. CH		16	2	3	0	2	23	
do 18 r. D	18	13	42	1	1	75		
počet návrhov orgánu na začatie trestného stíhania	celkovo	29	6	14	0	0	49	
	z toho dievčat	13	3	13	0	0	29	
Deti, ktorým bol orgán ustanovený za opatrovníka		34	14	17	1	2	68	
Vybrané formy poskytnutej pomoci	Ambulantná starostlivosť	20	1	11	4	1	37	
	Pobytová starostlivosť	21	6	12	1	1	41	
	Z toho krízové stredisko	10	3	8	1	1	23	
	Náhradná rodinná starostlivosť	x	x	x	x	x	1	

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 5: Detské obeť podľa krajov (2013)

Kraj	Fyzické týranie	Psychické týranie	Sexuálne zneužívanie	Šikanovanie	Využívanie na komerčné účely (pornografia, prostitúcia)	dievčatá	chlapci	Spolu
BA	28	3	20	5	2	34	24	58
BB	39	29	39	7	1	58	57	115
KE	29	11	25	2	2	45	24	69
NR	33	9	25	3	0	44	26	70
PO	69	32	36	3	4	75	69	144
TN	67	10	23	3	1	58	46	104
TT	30	7	28	3	2	42	28	70
ZA	26	27	3	4	0	27	33	60
Spolu	321	128	199	30	12	383	307	690

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 6: Detské obeť podľa krajov (2014)

Kraj	Fyzické týranie	Psychické týranie	Sexuálne zneužívanie	Šikanovanie	Využívanie na komerčné účely (pornografia, prostitúcia)	dievčatá	chlapci	Spolu
BA	16	6	14	6	2	29	15	44
BB	37	12	29	1	1	41	39	80
KE	35	6	13	0	0	30	24	54
NR	32	6	12	1	0	29	22	51
PO	27	18	18	0	2	34	31	65
TN	13	7	9	0	0	17	12	29
TT	31	9	15	4	1	37	23	60
ZA	26	6	9	0	0	24	17	41
Spolu	217	70	119	12	6	241	183	424

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 7: Násilné trestné činy

	2013		2014		2015	
	Celkom zistené	Počet vznesených obvinení	Celkom zistené	Počet vznesených obvinení	Celkom zistené	Počet vznesených obvinení
vražda novonarodeného dieťaťa	1	1	2	0	1	1
nedovolené prerušenie tehotenstva	0	0	0	0	2	1
únos a opustenie dieťaťa	5	3	13	6	10	2
lúpežné prepadnutie osôb (§ 188)	77	21	68	19	61	13
úmyselné ublíženie na zdraví	208	54	184	47	180	44
zabitie (§ 147, 148)	1	0	0	0	3	1
nebezpečné vyhrožovanie (§ 360)	60	16	43	14	67	18
vydieranie (§ 189)	102	26	89	27	60	18
týranie blízkej a zverenej osoby	53	14	55	13	57	12
porušovanie domovej slobody	10	4	5	1	6	2
vydieračský únos (§ 186)	2	0	0	0	0	1
ostatné mimo § 182, 183	17	7	24	7	14	4
znásilnenie (§ 199)	31	13	34	11	31	11
sexuálne zneužívanie zverenej osoby	21	8	8	2	14	7
sexuálne zneužívanie ostatných osôb	453	102	520	96	454	106
sexuálne násilie (§ 200)	39	16	32	7	36	14
obchodovanie s ľuďmi	2	0	5	5	6	0
ublíženie na zdraví z nedbanlivosti – ostatné	61	8	57	11	77	11

Zdroj: Ministerstvo vnútra SR

2. (b)

Tabuľka 8: Krízové strediská pre deti (2013)

Rok 2013	Počet krízových stredísk	Počet miest k 31.12.2013	Obyvatelia k 31.12.2013	Muži/chlapci	Ženy/dievčatá
Spolu	29	459	373	177	196
Bratislavský kraj	3	70	76	37	39
Trnavský a Trenčiansky kraj	3	46	33	9	24
Nitriansky kraj	3	55	46	17	29
Žilinský kraj	5	92	74	36	38
Banskobystrický kraj	3	49	48	26	22
Prešovský kraj	6	66	57	32	25
Košický kraj	6	81	39	20	19

Zdroj: Zisťovanie ŠÚ SR - SOC 1-01

Tabuľka 9: Krízové strediská pre deti (2014)

Rok 2014	Počet krízových stredísk	Počet miest k 31.12.2014	Obyvatelia k 31.12.2014	Muži/chlapci	Ženy/dievčatá
Spolu	23	469	365	173	192
Bratislavský, Trnavský a Trenčiansky kraj	5	128	108	54	54
Nitriansky kraj	3	49	35	12	23
Žilinský kraj	4	89	64	27	37
Banskobystrický kraj	4	55	45	22	23
Prešovský a Košický kraj	7	148	113	58	55

Zdroj: Zisťovanie ŠÚ SR - SOC 1-01

2. (c)

V roku 2014 boli Centrom vedecko-technických informácií SR riešené nasledovné úlohy:

I. Šikanovanie v základných a stredných školách z pohľadu koordinátora prevencie: Zber dát sa realizoval prostredníctvom online dotazníka, ktorý vyplnilo iba 549 respondentov. Z tohto dôvodu majú výsledky iba informatívny charakter. Šikanovanie v škole často riešilo 6,8% koordinátorov prevencie, občas sa týmto problémom zaoberalo 69,0% opýtaných. Prejavý násilia vôbec neriešilo 24,2% respondentov. Iba malý počet respondentov mal v škole inštalovanú schránku dôvery na anonymné oznamovanie (0,5%) alebo riešil problém šikanovania prostredníctvom žiackeho parlamentu (po 0,2%).

II. Šikanovanie v základných a stredných školách z pohľadu žiakov základných a stredných škôl: Do výskumu sa zapojilo 2 223 respondentov zo 7., 8 a 9. ročníkov základných škôl a 1., 2. a 3. ročníkov stredných škôl vo veku od 13 do 18 rokov z celého Slovenska. Obeťou šikanovania sa stalo 21,2% žiakov základných a stredných škôl a k agresorom patrilo 9,8% respondentov. Viac než polovica (55,5%) opýtaných bola svedkom šikanovania. Žiadne skúsenosti s týmto spoločensky negatívnym javom nemalo 35,4% žiakov. Obeťami šikanovania sa stali najmä respondenti vo veku 13 a 14 rokov, opýtaní žijúci v najväčších mestách, žiaci základných škôl a mladí obyvatelia Bratislavského a Nitrianskeho kraja. Prostredníctvom internetu zažilo šikanu 20,0% respondentov a 2,2% bolo šikanovaných cez mobilný telefón. Online šikanovanie prostredníctvom internetu aj mobilného telefónu uvádzalo 5,2% respondentov.

2. (d)

Tabuľka 10: Podiel osôb pod hranicou chudoby – riziko chudoby

Veková skupina	EU SILC 2013			EU SILC 2014		
	Spolu	Pohlavie		Spolu	Pohlavie	
		Muži	Ženy		Muži	Ženy
Celková populácia	12,8	12,8	12,9	12,6	12,7	12,6
0- až 5-roční	17,6	18,6	16,5	17,0	14,7	19,1
6- až 11-roční	22,4	21,0	24,1	20,0	18,3	21,9
12- až 17-roční	20,7	20,8	20,7	20,8	23,0	18,4
0- až 17-roční	20,3	20,2	20,5	19,2	18,7	19,8

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 11: Podiel osôb pod hranicou chudoby – riziko extrémnej chudoby

Veková skupina	EU SILC 2013			EU SILC 2014		
	Spolu	Pohlavie		Spolu	Pohlavie	
		Muži	Ženy		Muži	Ženy
Celková populácia	4,9	5,0	4,8	5,1	5,5	4,8
0- až 5-roční	7,9	8,0	7,8	7,9	7,1	8,5
6- až 11-roční	10,3	10,1	10,5	10,1	9,5	10,7
12- až 17-roční	8,9	8,8	9,1	8,7	10,0	7,1
0- až 17-roční	9,0	8,9	9,1	8,9	9,0	8,8

Zdroj: Štatistický úrad SR

2. (e) Údaje o žiakoch rómskej národnosti sa nesledujú podľa pohlavia, ani veku.

Tabuľka 12: Žiaci rómskej národnosti vo vzdelávacom systéme (2013)

Rok 2013	Bansko-bystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trenčiansky kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	Spolu
počet žiakov rómskej národnosti v bežných školách	98	12	399	251	780	5	23	30	1598
počet žiakov rómskej národnosti v špeciálnych školách	1	2	261	35	132	1	21	0	453
počet žiakov rómskej národnosti v špeciálnych triedach pri	1	0	2	10	70	0	2	0	85

bežných školách									
Celkový súčet	100	14	662	296	982	6	46	30	2136*

* 0,2528 % z celkového počtu žiakov

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 13: Žiaci rómskej národnosti vo vzdelávacom systéme (2014)

Rok 2014	Bansko-bystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trenčiansky kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	Spolu
počet žiakov rómskej národnosti v bežných školách	60	14	346	312	721	3	32	5	1493
počet žiakov rómskej národnosti v špeciálnych školách	1	1	259	38	53	0	16	0	368
počet žiakov rómskej národnosti v špeciálnych triedach pri bežných školách	0	0	1	1	58	0	2	0	62
Celkový súčet	61	15	606	351	832	3	50	5	1923**

** 0,2293 % z celkového počtu žiakov

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 14: Žiaci rómskej národnosti vo vzdelávacom systéme (2015)

Rok 2015	Bansko-bystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trenčiansky kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	Spolu
počet žiakov rómskej národnosti v bežných školách	88	9	448	285	713	4	14	9	1570
počet žiakov rómskej národnosti v špeciálnych školách	1	0	115	41	54	1	16	0	228
počet žiakov rómskej národnosti v špeciálnych triedach pri bežných školách	0	0	1	1	74	0	4	0	80
Celkový súčet	89	9	564	327	841	5	34	9	1878***

*** 0,2247 % z celkového počtu žiakov

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

2. (f)

Štátna príslušnosť	0 – 14 r. muži	0 – 14 r. ženy	15 – 17 r. muži	15 – 17 r. ženy
Afganistan	20	15	6	-
Arménsko	3	2	1	-
Gruzínsko	-	3	-	-
Irán	3	-	-	-
Líbya	-	2	-	-
Mongolsko	1	1	-	-
Rusko	2	-	-	-
Somálsko	1	-	-	-
Sýria	1	-	-	-
Ukrajina	2	6	-	-
Vietnam	-	1	-	-
Celkový súčet	33	30	7	0

Tabuľka 15:
Maloletí žiadatelia o azyl (2013)

Zdroj: Migračný úrad SR

Štátna príslušnosť	0 – 14 r. muži	0 – 14 r. ženy	15 – 17 r. muži	15 – 17 r. ženy
Afganistan	16	10	7	-
Eritrea	1	-	-	-
Kamerun	-	2	-	-
Líbya	1	1	-	-
Mongolsko	2	2	-	-
Oblasti inde nešpec.	2	4	-	-
Somálsko	2	1	-	-
Sudán	1	1	-	-
Sýria	-	1	-	-
Ukrajina	1	4	1	-
Vietnam	1	-	1	-
Celkový súčet	27	26	9	0

Tabuľka 16:
Maloletí žiadatelia o azyl (2014)

Zdroj: Migračný úrad SR

Štátna príslušnosť	0 – 14 r. muži	0 – 14 r. ženy	15 – 17 r. muži	15 – 17 r. ženy
Afganistan	3	7	2	1
Arménsko	1	2	-	-
Irak	4 + 16*	1 + 28*	9*	-
Kamerun	-	1	-	-
Oblasti inde nešpec.	3	1	-	2
Rusko	2	-	-	-
Sýria	-	-	-	-
Ukrajina	3	0	-	-
Celkový súčet	16 + 16	19 + 28	2 + 9	3 + 5

Tabuľka 17: Maloletí žiadatelia o azyl (1.1. - 11.12.2015)

* Do Slovenskej republiky bolo 10. decembra 2015 presídlených 149 asýrskych kresťanov zo severného Iraku z utečeneckého tábora Mar Elia v Erbile. Zo 149 osôb je 58 detí vo veku 0-18 rokov.

Zdroj: Migračný úrad SR

2. (g)

Tabuľka 18: Maloletí bez sprievodu

	2013	2014	2015
Počet nájdených maloletých bez sprievodu (MBS)	72	22	34
Počet MBS pre ktorých bol orgán SPODaSK ustanovený za opatrovníka	32	19	30
Počet MBS, pre ktorých bol orgán SPODaSK ustanovený za poručníka	2	2	17
Počet MBS umiestnených v detskom domove	68	22	26
Počet MBS, ktorí nepožiadali o azyl a dobrovoľne opustili detský domov (úteky)	41	11	19

V roku 2013 neboli predmetom štatistického zisťovania údaje podľa veku, pohlavia a krajiny pôvodu. V roku 2014 boli všetci maloletí bez sprievodu mužského pohlavia, z toho 10 pochádzalo z Vietnamu a 9 z Afganistanu. V roku 2015 bolo z celkového počtu 26 maloletých bez sprievodu – 23 mužského pohlavia a 3 ženského pohlavia, pričom medzi krajinami pôvodu opäť dominovali krajiny ako Afganistan (15), Vietnam (5MBS), Pakistan (4MBS), a po jednom MBS bola krajina pôvodu Sýria a Kosovo.

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

3. (a)

Tabuľka 19: Deti mimo vlastnej rodiny

		2013		2014	
celkový počet detí		1 066 036		1 061 180	
celkový počet detí mimo vlastnej rodiny		14 100		14 050	
z toho	deti v náhradných rodinách*	8 583	60,87%	8 743	62,22%
	deti v profesionálnych rodinách detských domovov	1 394	9,89%	1 480	10,53%
	deti v skupinách zariadení**	4 123	29,24%	3 827	27,24%

* pestúnska starostlivosť, formálna starostlivosť príbuzných, náhradná osobná starostlivosť a poručníctvo

** detský domov, domov sociálnych služieb a reedukačné zariadenie

Celkový počet detí mimo vlastnej rodiny zachytáva len uvedené kategórie, t.j. reálne číslo je vyššie

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

3. (b)

Tabuľka 20: Počet detí v inštitúciách

	2013		2014		2015	
	spolu	dievčatá	spolu	dievčatá	spolu	dievčatá
Počet ubytovaných detí k 15. septembru						
Reedukačné centrá	649	169	594	197	536	187
Diagnostické centrá	269	71	271	70	263	67
Liečebno-výchovné sanatóriá	277	32	276	30	260	28
Internátne školy základné	64	30	144	66	123	47
Internátne školy špeciálne MŠ a ZŠ	4 979	1 474	5 039	1 474	5 026	1 479
Internátne školy špeciálne stredné	3167	1 352	3 009	1 302	2 773	1 210
spolu	11 418	3 128	11 347	3 139	10 996	3 018

Štatistické údaje sledujú počet detí umiestnených v zariadeniach na základe rozhodnutia súdu, t.j. ústavná starostlivosť a ochranná výchova, predbežné a výchovné opatrenia a na základe žiadosti zákonných zástupcov.

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 21: Počet detí v inštitúciách

	2013	2014
Krízové stredisko	241	258
Resocializačné stredisko	63	59
Domov sociálnych služieb	147	109
Detský domov	4 355	4 303
spolu	4 806	4 729

Štatistické údaje sledujú počet detí umiestnených v zariadeniach/inštitúciách na základe rozhodnutia súdu, t.j. predbežné opatrenie, výchovné opatrenie, ústavná starostlivosť a ochranná výchova. Tabuľka nesleduje počet detí, ktoré sú v daných zariadeniach umiestnené na základe dohody so zákonným zástupcom dieťaťa, alebo osobou, ktorá sa o dieťa stará – tzv. dobrovoľný pobyt; dohody s iným zariadením v ktorom má dieťa súdom nariadený pobyt. Údaje nie sú sledované z hľadiska, veku, pohlavia, sociálno-ekonomického postavenia, etnického a národnostného pôvodu.

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 22: Počet detí v inštitúciách

Kraj	2013		2014	
	Počet detských domovov	Počet umiestnených	Počet detských domovov	Počet umiestnených
BB	15	788	17	819
BA	8	338	8	329
KE	14	1051	16	1057
NR	10	545	10	520
PO	11	685	11	633
TN	8	390	8	393
TT	10	444	10	444
ZA	9	557	9	525
Spolu	85	4798	89	4720

V rámci počtu umiestnených sú aj osoby vo veku 18 – 27 rokov (viď tabuľka nižšie). Ku koncu roka 2015, t.j. k 31.12.2015, bolo v detských domovoch umiestnených 4627 maloletých detí a mladých dospelých.

Cieľom národného projektu *Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti* je deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti vytváraním a rozvíjaním opatrení podporujúcich život detí v prirodzenom a náhradnom rodinnom prostredí a podpory vykonávania náhradnej starostlivosti na komunitnej úrovni. Jedným zo špecifických cieľov je zintenzívnenie transformácie a podpora deinštitucionalizácie v poskytovaní starostlivosti v detských domovoch, komplexná podpora profesionálnych rodín a podpora a uľahčenie plnenia účelu náhradnej rodinnej starostlivosti a náhradnej osobnej starostlivosti. Od roku 2013 bol počet detských domovov mierne navýšený v dôsledku pokrytia regionálnych potrieb z dôvodu nárastu umiestňovania detí.

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 23: Počet detí v inštitúciách

Počet detí v detskom domove /vekové zloženie detí/	2013		2014	
	Celkový počet	Z toho dievčat	Celkový počet	Z toho dievčat
0 – 1 rokov	286	123	265	128
2 – 3 rokov	319	139	314	127
4 – 6 rokov	515	224	537	237
7 – 8 rokov	437	198	413	186
9 – 10 rokov	473	200	506	219
11 – 15 rokov	1577	695	1550	679
16 – 17 rokov	748	353	718	322
18 – 24 rokov	439	220	413	200
25 – 27 rokov	4	2	4	3

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

3. (c) Údaje sú obsiahnuté v odpovedi na otázku 3a).

3. (d) Počet detí osvojených na území SR a do cudziny, mimo osvojenia manželom matky a manželkou otca. Štatistické údaje o počte detí osvojených na území SR a do cudziny nie sú sledované z hľadiska veku, pohlavia, sociálno-ekonomického postavenia, etnického a národnostného pôvodu.

Tabuľka 24: Vnútroštátne a medzinárodné adopcie

kraj	BA		BB		KE		NR		PO		TN		TT		ZA		spolu	
	SR	M	SR	M	SR	M	SR	M	SR	M	SR	M	SR	M	SR	M	SR	M
2012	49	0	13	0	27	8	28	2	15	1	14	0	25	0	14	0	185	11
2013	28	1	13	0	33	11	30	1	8	2	12	2	20	0	9	0	153	20
2014	28	1	14	2	20	3	15	0	12	0	18	0	25	1	12	0	144	7
spolu	105	2	40	2	80	22	73	3	35	3	44	2	75	1	35	0	482	38

SR – deti osvojené v rámci SR; M – medzištátne osvojené deti

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

4. (a)

Počet fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím k 31.12.2013 – podľa regiónu, veku, pohlavia a typu postihnutia

Uvádzané počty (poberateľov, posudzovaných osôb) vyjadrujú počet ich jedinečných výskytov, t.j. počet rôznych poberateľov, posudzovaných osôb a pod. V dôsledku toho sa počet uvádzaný pre celok nemusí rovnať súčtu počtov v jednotlivých častiach. Napr. ak poberateľ poberá dávku v dvoch okresoch, do počtu poberateľov v každom okrese prispeje počtom jeden a do kraja, v ktorom tieto okresy sú, resp. do počtu v rámci celej SR prispeje za seba tiež len počtom 1

Tabuľka 25: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2013)

vský	0 - 2 roky		3 - 4 roky		5 - 15 rokov		16 - 17 rokov	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	1	0	0
Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	3	2	25	9	4	1
Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	1	7	3	5	41	55	13	11

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

	Duševné poruchy a poruchy správania	2	0	23	8	208	86	28	20
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	7	5	10	13	118	63	20	11
	Zrak	1	1	1	1	7	20	3	5
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	2	4	5	18	31	5	2
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	0	0	0	6	4	1	0
	Dýchacia sústava	0	0	1	0	4	5	1	0
	Tráviace ústrojenstvo	1	0	4	14	73	97	16	15
	Ochorenie kože	0	0	3	0	2	8	1	3
	Pohybový a podporný aparát	1	1	3	2	28	19	4	4
	Močové ústrojenstvo	0	0	0	0	3	5	1	0
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	0	0	0
	Hlava a tvár	0	0	1	0	2	1	0	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	0	0	0	1	139	102	43	37
	Spolu - Druh postihnutia	14	15	55	51	642	473	130	104
Trnavský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	3	0	32	14	3	4
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	2	1	4	9	57	45	10	10
	Duševné poruchy a poruchy správania	2	3	12	3	180	72	23	30
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	9	5	30	11	158	123	28	19
	Zrak	1	0	1	1	15	13	7	2
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	4	0	17	15	1	0
	Srdce a obehové ústrojenstvo	0	1	2	2	7	7	3	2
	Dýchacia sústava	0	0	1	1	11	5	3	1
	Tráviace ústrojenstvo	1	1	5	9	74	118	16	21
	Ochorenie kože	1	0	1	1	9	7	2	1
	Pohybový a podporný aparát	0	0	5	5	32	24	9	10
	Močové ústrojenstvo	0	2	0	2	14	5	3	2
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	1	1	0
	Hlava a tvár	1	1	0	0	4	0	1	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	1	1	0	0	100	119	44	43
	Spolu - Druh postihnutia	19	14	67	44	684	549	148	139
Trenčiansky kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	1	4	1	23	15	3	2
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	3	2	5	4	75	72	14	16
	Duševné poruchy a poruchy správania	1	3	9	6	197	82	44	18
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	4	6	24	12	128	101	41	29
	Zrak	0	0	1	0	20	22	6	3
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	2	4	29	19	6	5
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	1	0	0	17	14	3	1
	Dýchacia sústava	1	1	1	1	8	5	1	1
	Tráviace ústrojenstvo	0	2	13	16	104	168	22	37
	Ochorenie kože	0	3	0	3	16	16	6	4
	Pohybový a podporný aparát	0	0	6	8	46	39	7	15
	Močové ústrojenstvo	1	1	1	3	6	5	3	0
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	2	0	0
	Hlava a tvár	0	0	0	0	3	2	1	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	0	0	0	0	144	145	50	28
	Spolu - Druh postihnutia	13	20	66	57	765	674	200	156
Nitriansky kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	1	2	2	28	13	6	4
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	2	0	3	5	76	66	17	7
	Duševné poruchy a poruchy správania	2	2	13	7	259	128	55	32
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	7	5	15	12	144	115	35	23
	Zrak	1	0	1	0	27	18	4	2
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	8	4	25	29	6	8
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	0	2	0	12	14	2	5
	Dýchacia sústava	0	0	1	1	10	5	0	1
	Tráviace ústrojenstvo	2	3	8	15	63	119	13	23
	Ochorenie kože	0	0	4	2	16	21	3	2
	Pohybový a podporný aparát	0	3	3	2	48	50	14	10
	Močové ústrojenstvo	0	0	1	1	25	16	1	1
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	0	0	1
Hlava a tvár	0	0	0	0	2	0	0	0	
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0	

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

	Nezaradené	0	2	0	0	189	141	86	56
	Spolu - Druh postihnutia	17	14	61	50	895	717	235	166
Žilinský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	1	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	2	2	29	26	5	3
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	0	6	4	3	72	67	16	11
	Duševné poruchy a poruchy správania	11	1	19	9	271	111	26	19
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	3	9	14	21	193	142	53	29
	Zrak	0	1	3	0	18	19	9	6
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	0	3	1	39	30	5	4
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	0	1	4	18	11	3	1
	Dýchacia sústava	2	2	0	3	23	14	3	0
	Trávacie ústrojenstvo	4	0	5	13	100	136	17	30
	Ochorenie kože	0	1	2	8	37	25	5	5
	Pohybový a podporný aparát	4	2	5	3	68	55	12	15
	Močové ústrojenstvo	2	1	2	2	29	22	2	0
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	2	1	0
	Hlava a tvár	0	0	2	0	2	4	3	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	3	0	3	3	225	160	78	56	
	Spolu - Druh postihnutia	29	23	63	71	1 077	799	232	172
Banskobystrický kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	2	0	18	16	7	5
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	5	4	5	5	61	47	17	12
	Duševné poruchy a poruchy správania	0	3	8	4	256	131	48	27
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	12	10	21	24	164	120	32	27
	Zrak	2	1	1	1	30	24	8	3
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	1	2	1	34	24	4	5
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	1	1	5	11	16	1	1
	Dýchacia sústava	1	0	1	1	12	1	1	0
	Trávacie ústrojenstvo	1	4	10	12	66	84	13	18
	Ochorenie kože	0	3	6	5	17	20	1	5
	Pohybový a podporný aparát	1	2	1	3	45	38	8	8
	Močové ústrojenstvo	3	0	1	1	14	17	4	1
	Pohlavné orgány	0	0	0	1	1	0	1	0
	Hlava a tvár	0	0	0	1	1	1	1	1
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	0	0	0	140	121	56	48	
	Spolu - Druh postihnutia	28	29	57	63	841	640	196	157
Prešovský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	2	1	27	13	10	2
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	4	2	5	11	95	76	24	24
	Duševné poruchy a poruchy správania	4	0	18	11	352	193	75	36
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	8	8	27	27	282	213	51	48
	Zrak	3	0	4	2	44	39	12	10
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	3	2	97	70	20	15
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	1	4	2	22	8	7	2
	Dýchacia sústava	0	0	0	2	20	11	1	2
	Trávacie ústrojenstvo	5	3	11	20	148	201	33	44
	Ochorenie kože	1	0	8	3	38	32	7	9
	Pohybový a podporný aparát	1	1	6	5	87	66	17	13
	Močové ústrojenstvo	0	0	1	0	22	19	2	7
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	3	0	0
	Hlava a tvár	0	0	0	1	3	2	1	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	1	0	0	172	145	87	64	
	Spolu - Druh postihnutia	29	16	89	85	1 368	1 069	336	264
Košický kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	2	0	37	10	3	2
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	2	1	7	3	83	58	18	12
	Duševné poruchy a poruchy správania	5	3	17	4	361	196	65	30
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	14	4	23	27	182	158	30	22
	Zrak	3	1	8	1	40	45	9	11
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	0	1	3	62	59	17	10
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	1	4	1	25	16	1	1
	Dýchacia sústava	1	1	2	0	9	8	1	0
	Trávacie ústrojenstvo	2	3	8	10	113	144	20	27
Ochorenie kože	0	0	1	0	22	26	2	3	

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

Pohybový a podporný aparát	0	3	8	4	49	43	16	12
Močové ústrojenstvo	0	0	2	2	15	13	3	0
Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	2	0	2
Hlava a tvár	0	0	0	1	5	1	0	0
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	0	0	2	168	157	77	67
Spolu - Druh postihnutia	29	16	81	56	1 148	915	256	191
Spolu	178	147	539	477	7 404	5 825	1 727	1 344

Počet fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím k 31.12.2013 – podľa veku, pohlavia a štátnej príslušnosti

Tabuľka 26: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2013)

	0 - 2 roky		3 - 4 roky		5 - 15 rokov		16 - 17 rokov	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Slovenská republika	172	138	512	450	6 958	5 502	1 587	1 244
Albánska republika	0	1	0	0	0	0	0	0
Česká republika	0	0	0	0	3	1	0	1
Kubánska republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Maďarsko	0	0	0	0	1	0	0	0
Oblasti inde nešpecifikované	0	0	0	0	1	1	1	0
Ruská federácia	0	0	0	0	1	0	0	0
Slovinská republika	0	0	0	1	3	2	0	1
Španielske kráľovstvo	0	0	0	0	1	0	0	0
Švajčiarska konfederácia	0	0	0	0	1	0	0	0
Ukrajina	0	0	0	0	0	1	0	0
Vietnamská socialistická republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Nezaradené	6	8	27	26	433	318	139	98

Počet fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím k 31.12.2014 – podľa regiónu, veku, pohlavia a typu postihnutia

Tabuľka 27: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2014)

	0 - 2 roky		3 - 4 roky		5 - 15 rokov		16 - 17 rokov	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Bratislavský kraj								
Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	1	0	0
Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	1	2	1	21	13	6	2
Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	2	3	3	9	45	61	11	11
Duševné poruchy a poruchy správania	4	3	27	12	245	93	30	14
Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	7	4	10	13	128	63	15	14
Zrak	1	0	2	1	8	20	3	3
Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	2	0	2	5	20	33	3	3
Srdce a obehové ústrojenstvo	1	0	0	0	6	5	2	1
Dýchacia sústava	0	1	1	1	4	8	0	0
Trávacie ústrojenstvo	3	3	3	10	93	131	12	14
Ochorenie kože	0	0	1	1	5	9	0	3
Pohybový a podporný aparát	0	0	2	2	37	26	5	3
Močové ústrojenstvo	0	0	1	0	5	6	1	0
Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	0	1	1
Hlava a tvár	0	1	1	0	2	1	0	0
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	1	1	1	96	77	46	28
Spolu - Druh postihnutia	21	16	53	55	683	517	130	95
Trnavský kraj								
Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	0
Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	2	0	30	8	6	3
Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	1	1	3	6	62	50	11	17
Duševné poruchy a poruchy správania	0	4	14	6	203	77	32	25
Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	5	6	30	12	162	115	31	34
Zrak	1	1	1	1	16	12	9	5
Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	1	0	18	14	5	3
Srdce a obehové ústrojenstvo	0	2	0	1	10	7	1	2
Dýchacia sústava	1	0	1	0	10	7	3	0
Trávacie ústrojenstvo	3	4	6	7	85	131	14	24
Ochorenie kože	0	0	0	0	12	9	1	1
Pohybový a podporný aparát	1	1	3	1	31	25	12	9
Močové ústrojenstvo	0	0	0	5	11	8	2	0
Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	1	0	0
Hlava a tvár	1	0	0	1	5	0	1	0
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	1	1	0	0	70	92	37	34
Spolu - Druh postihnutia	15	19	61	40	705	540	154	152

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

Trenčiansky kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	1	3	3	28	13	3	5
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	2	2	6	7	81	83	23	16
	Duševné poruchy a poruchy správania	2	1	11	9	216	82	47	25
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	3	6	23	9	140	103	36	29
	Zrak	0	0	1	0	20	23	8	3
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	2	1	1	2	32	22	6	7
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	2	1	0	16	12	3	2
	Dýchacia sústava	1	1	2	2	7	5	0	0
	Trávacie ústrojenstvo	0	4	9	13	132	195	17	45
	Ochorenie kože	2	2	0	8	15	15	4	5
	Pohybový a podporný aparát	1	4	4	4	44	38	9	16
	Močové ústrojenstvo	1	0	2	2	6	8	1	0
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	2	0	0
	Hlava a tvár	0	0	0	0	2	1	1	1
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nezaradené	0	1	1	0	114	102	36	27	
Spolu - Druh postihnutia	16	24	63	59	806	672	186	179	
Nitriansky kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	2	2	25	12	7	6
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	4	0	5	7	75	74	23	8
	Duševné poruchy a poruchy správania	3	1	9	10	301	137	46	28
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	8	7	20	11	147	117	35	32
	Zrak	1	0	1	1	29	17	7	3
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	2	6	3	33	29	5	7
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	0	1	2	16	13	3	4
	Dýchacia sústava	1	1	0	0	13	8	1	0
	Trávacie ústrojenstvo	4	0	5	19	78	131	16	27
	Ochorenie kože	0	1	2	0	15	25	3	4
	Pohybový a podporný aparát	1	4	0	3	48	50	8	12
	Močové ústrojenstvo	0	0	1	0	27	17	0	0
	Pohlavné orgány	0	0	1	0	0	0	1	0
	Hlava a tvár	0	0	0	0	3	0	0	0
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nezaradené	0	0	0	2	140	109	69	31	
Spolu - Druh postihnutia	25	16	53	56	923	721	219	156	
Žilinský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	1
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	2	1	3	2	27	24	3	3
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	2	6	5	5	78	74	17	7
	Duševné poruchy a poruchy správania	4	0	30	11	299	123	51	19
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	7	6	13	19	191	150	45	29
	Zrak	1	0	1	1	19	23	9	5
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	6	1	39	37	9	3
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	2	3	3	17	13	5	1
	Dýchacia sústava	2	1	1	3	24	13	5	1
	Trávacie ústrojenstvo	1	0	8	14	114	151	24	45
	Ochorenie kože	1	1	1	6	35	31	7	6
	Pohybový a podporný aparát	6	3	9	4	72	45	18	22
	Močové ústrojenstvo	0	1	3	2	17	20	4	2
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	1	1	1
	Hlava a tvár	0	0	0	0	5	3	0	2
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nezaradené	0	0	6	2	165	114	76	57	
Spolu - Druh postihnutia	27	21	83	71	1 054	803	264	194	
Banskobystrický kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	3	0	20	14	3	5
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	4	3	10	8	58	52	17	10
	Duševné poruchy a poruchy správania	1	3	10	6	281	145	55	29
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	12	9	32	23	170	131	28	24
	Zrak	1	1	2	2	30	22	8	3
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	4	1	37	22	8	5
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	0	3	4	11	21	1	0
	Dýchacia sústava	1	0	0	0	16	4	2	0
	Trávacie ústrojenstvo	3	2	8	13	74	98	15	22
	Ochorenie kože	1	3	4	4	17	22	2	6
	Pohybový a podporný aparát	2	0	3	3	47	40	12	11
Močové ústrojenstvo	1	0	5	3	17	17	3	1	

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

	Pohlavné orgány	0	0	0	1	1	0	2	0
	Hlava a tvár	0	0	0	1	0	3	1	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	1	1	0	0	97	89	44	37
	Spolu - Druh postihnutia	28	20	82	68	851	659	193	149
Prešovský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	1	0	0	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	0	2	27	14	5	0
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	3	2	5	7	100	89	20	27
	Duševné poruchy a poruchy správania	1	4	25	8	372	193	83	45
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	10	11	34	27	276	202	67	62
	Zrak	3	0	3	1	50	41	8	7
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	2	0	4	5	96	75	20	13
	Srdce a obehové ústrojenstvo	4	3	4	1	22	9	7	2
	Dýchacia sústava	0	1	4	5	17	13	3	1
	Trávacie ústrojenstvo	5	2	9	24	164	220	31	40
	Ochorenie kože	1	3	2	5	44	31	8	10
	Pohybový a podporný aparát	3	4	10	3	91	57	21	13
	Močové ústrojenstvo	0	1	1	1	27	14	3	7
	Pohlavné orgány	1	0	0	0	1	2	1	1
	Hlava a tvár	1	0	0	0	3	2	0	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	0	1	1	0	110	96	72	52
	Spolu - Druh postihnutia	34	32	101	89	1 365	1 037	343	272
Košický kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mechanizmov	0	0	3	1	33	11	3	1
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	3	2	4	2	88	60	21	16
	Duševné poruchy a poruchy správania	8	1	16	13	406	211	73	34
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	12	5	27	21	190	178	30	33
	Zrak	0	0	6	2	48	40	12	14
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	1	2	2	77	67	17	11
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	2	0	2	29	17	1	1
	Dýchacia sústava	1	0	0	1	11	8	2	2
	Trávacie ústrojenstvo	4	6	8	11	131	166	20	28
	Ochorenie kože	1	0	3	1	17	25	3	3
	Pohybový a podporný aparát	2	0	4	5	59	37	7	16
	Močové ústrojenstvo	0	1	2	2	15	11	1	1
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	2	0	2
	Hlava a tvár	0	0	0	0	4	2	1	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	0	0	0	1	119	110	72	53
	Spolu - Druh postihnutia	32	18	75	63	1 201	921	254	213
	Spolu	198	166	571	501	7 579	5 859	1 735	1 408

Počet fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím k 31.12.2014 – podľa veku, pohlavia a štátnej príslušnosti
Tabuľka 28: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2014)

	0 - 2 roky		3 - 4 roky		5 - 15 rokov		16 - 17 rokov	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Slovenská republika	198	166	562	493	7 264	5 624	1 633	1 337
Albánska republika	0	0	0	1	0	0	0	0
Arménska republika	0	0	0	0	0	0	1	0
Česká republika	0	0	0	0	2	0	1	1
Kubánska republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Maďarsko	0	0	0	0	1	0	0	0
Oblasti inde nešpecifikované	0	0	0	0	0	1	1	0
Ruská federácia	0	0	0	0	1	0	0	0
Saint Pierre a Miquelon	0	0	0	0	1	0	0	0
Slovinská republika	0	0	0	0	0	2	0	0
Španielske kráľovstvo	0	0	0	0	1	0	0	0
Švajčiarska konfederácia	0	0	0	0	1	0	0	0
Talianska republika	0	0	1	0	0	0	0	0
Ukrajina	0	0	0	0	0	0	0	1
Vietnamská socialistická republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Nezaradené	0	0	8	7	306	232	99	69

Počet fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím k 31.12.2015 – podľa regiónu, veku, pohlavia a typu postihnutia

Tabuľka 29: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2015)

		0 - 2 roky		3 - 4 roky		5 - 15 rokov		16 - 17 rokov	
		Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Bratislavský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	1	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	4	3	24	16	6	2
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	3	2	2	14	51	64	15	12
	Duševné poruchy a poruchy správania	2	3	11	11	286	107	32	9
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	4	3	21	12	121	75	23	12
	Zrak	0	1	1	0	14	19	2	6
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	1	2	6	20	37	6	3
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	0	0	0	7	6	1	1
	Dýchacia sústava	0	1	0	0	6	8	0	0
	Trávacie ústrojenstvo	4	1	7	12	94	146	16	16
	Ochorenie kože	0	0	0	2	7	10	0	2
	Pohybový a podporný aparát	1	0	1	3	42	25	4	4
	Močové ústrojenstvo	0	0	2	0	5	5	0	1
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	1	1	1
	Hlava a tvár	0	1	1	0	3	1	1	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	1	1	5	4	86	59	45	30	
Spolu - Druh postihnutia	17	14	53	64	731	554	142	92	
Trnavský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	1	0	32	9	5	2
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	1	1	4	3	69	58	13	15
	Duševné poruchy a poruchy správania	4	4	13	2	225	79	38	22
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	9	3	27	12	162	117	32	37
	Zrak	0	1	2	0	15	13	6	2
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	0	3	0	19	14	4	4
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	0	0	2	9	8	1	0
	Dýchacia sústava	2	0	0	0	11	6	2	0
	Trávacie ústrojenstvo	2	4	2	6	93	139	21	27
	Ochorenie kože	0	0	0	0	12	10	0	0
	Pohybový a podporný aparát	0	3	1	0	36	27	9	7
	Močové ústrojenstvo	0	0	0	3	13	8	1	1
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	0	0	1
	Hlava a tvár	1	0	0	1	3	0	3	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	3	1	0	1	50	64	33	43	
Spolu - Druh postihnutia	23	16	51	29	725	534	158	157	
Trenčiansky kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	1	3	32	13	1	5
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	0	2	5	10	84	79	26	21
	Duševné poruchy a poruchy správania	2	1	10	6	224	85	48	25
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	7	8	16	11	146	99	22	26
	Zrak	0	1	0	1	20	19	5	5
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	3	1	4	5	35	20	2	7
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	2	2	0	15	9	3	4
	Dýchacia sústava	0	1	1	0	7	6	3	1
	Trávacie ústrojenstvo	3	3	4	13	142	203	25	54
	Ochorenie kože	2	1	4	6	15	21	0	4
	Pohybový a podporný aparát	2	3	2	4	48	38	11	15
	Močové ústrojenstvo	2	0	2	2	9	9	1	1
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	2	0	0
	Hlava a tvár	0	0	0	0	2	1	0	1
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	0	1	1	86	68	29	36	
Spolu - Druh postihnutia	24	23	49	60	826	651	167	197	
Nitriansky kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	1	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	2	3	26	14	7	6
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	3	1	8	4	75	67	23	20
	Duševné poruchy a poruchy správania	5	1	8	7	325	150	53	23
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	6	5	14	15	154	111	28	31
	Zrak	0	0	2	1	30	18	6	6
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	0	2	2	4	37	28	5	9
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	1	1	1	16	11	3	4
Dýchacia sústava	0	1	1	0	12	6	2	0	

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

	Tráviace ústrojenstvo	1	3	7	12	80	144	16	34
	Ochorenie kože	0	1	1	0	14	23	4	5
	Pohybový a podporný aparát	0	0	3	7	43	51	10	13
	Močové ústrojenstvo	0	0	2	1	22	13	4	4
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	0	1	0
	Hlava a tvár	0	0	0	0	3	0	0	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezaradené	0	0	0	3	96	63	58	47
	Spolu - Druh postihnutia	16	15	51	55	909	684	212	195
Žilinský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	0	1
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	3	1	6	1	28	23	4	11
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	3	1	1	9	88	80	16	12
	Duševné poruchy a poruchy správania	5	5	22	14	319	134	67	27
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	4	7	19	12	180	152	43	36
	Zrak	2	0	2	1	18	23	8	2
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	1	0	6	1	40	40	10	4
	Srdce a obehové ústrojenstvo	1	3	3	3	19	12	4	1
	Dýchacia sústava	0	2	2	1	28	15	2	0
	Tráviace ústrojenstvo	0	2	9	9	120	188	27	46
	Ochorenie kože	2	4	4	3	37	38	7	6
	Pohybový a podporný aparát	1	2	11	3	65	45	21	26
	Močové ústrojenstvo	0	0	3	2	14	19	8	2
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	2	1	0	1
	Hlava a tvár	1	0	0	0	6	4	1	2
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	0	2	2	119	81	66	44	
	Spolu - Druh postihnutia	23	27	87	60	1 033	834	277	215
Banskobystrický kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	0	0	1	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	2	0	2	0	22	13	3	5
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	5	0	5	7	68	59	15	13
	Duševné poruchy a poruchy správania	1	2	14	9	301	157	61	35
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	11	7	29	24	175	135	26	25
	Zrak	0	0	2	2	32	22	5	6
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	2	1	4	2	39	21	7	8
	Srdce a obehové ústrojenstvo	0	0	2	1	15	21	1	3
	Dýchacia sústava	0	0	2	0	15	3	2	2
	Tráviace ústrojenstvo	1	1	7	9	83	115	17	24
	Ochorenie kože	0	0	3	7	17	16	3	5
	Pohybový a podporný aparát	3	1	4	3	45	35	17	13
	Močové ústrojenstvo	1	0	4	2	21	17	1	2
	Pohlavné orgány	0	0	0	0	1	1	1	0
	Hlava a tvár	0	0	0	0	1	3	1	1
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	0	0	2	73	56	37	42	
	Spolu - Druh postihnutia	24	12	78	64	878	653	192	176
Préšovský kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	1	2	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	1	0	1	0	28	12	0	1
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	4	3	6	7	96	92	30	25
	Duševné poruchy a poruchy správania	2	4	24	10	405	197	76	48
	Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	10	11	26	20	283	204	61	64
	Zrak	0	0	3	1	46	39	13	8
	Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	5	2	4	2	98	77	20	15
	Srdce a obehové ústrojenstvo	2	3	3	1	23	9	3	2
	Dýchacia sústava	0	3	3	4	16	14	3	2
	Tráviace ústrojenstvo	1	2	19	17	152	238	34	47
	Ochorenie kože	1	0	2	4	48	35	8	6
	Pohybový a podporný aparát	2	0	7	4	91	60	13	17
	Močové ústrojenstvo	1	2	3	2	21	13	3	2
	Pohlavné orgány	0	0	1	0	1	2	0	1
	Hlava a tvár	1	1	0	0	3	2	0	0
	Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	1	1	0	0
Nezaradené	0	0	2	2	84	71	54	38	
	Spolu - Druh postihnutia	30	31	102	74	1 363	1 045	314	270
Košický kraj	Infekčné a parazitárne choroby	0	0	0	0	1	0	0	0
	Choroby krvi, krvotvorných orgánov a porúch imunitných mech.	0	0	3	4	31	8	5	4
	Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	5	2	6	2	90	69	21	16
	Duševné poruchy a poruchy správania	3	0	20	12	443	219	75	47

Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)	10	4	35	14	205	184	23	38
Zrak	0	0	3	1	48	38	14	13
Poškodenie ORL orgánov a ďalšie ORL postihnutia	2	0	1	2	75	71	16	13
Srdce a obehové ústrojenstvo	2	2	1	2	27	17	5	3
Dýchacia sústava	0	0	2	1	12	7	2	2
Trávacie ústrojenstvo	2	2	14	11	132	178	13	30
Ochorenie kože	0	1	3	1	18	24	5	3
Pohybový a podporný aparát	0	3	3	4	66	40	7	11
Močové ústrojenstvo	0	0	1	1	16	13	0	1
Pohlavné orgány	0	0	0	0	0	1	0	1
Hlava a tvár	0	0	0	0	5	2	1	0
Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	0	0	1	0	90	72	52	49
Spolu - Druh postihnutia	24	14	92	54	1 233	922	231	226
Spolu	181	152	563	460	7 692	5 865	1 688	1 526

Počet fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím k 31.12.2015 – podľa veku, pohlavia a štátnej príslušnosti

Tabuľka 30: Deti s postihnutím žijúce s rodinou (2015)

	0 - 2 roky		3 - 4 roky		5 - 15 rokov		16 - 17 rokov	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Slovenská republika	180	150	563	459	7 663	5 847	1 678	1 521
Afganská islamská republika	0	0	0	1	0	0	0	0
Česká republika	0	0	0	0	2	0	3	0
Kubánska republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Maďarsko	0	0	0	0	2	0	0	0
Oblasti inde nešpecifikované	0	0	0	0	0	0	0	1
Poľská republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Ruská federácia	0	0	0	0	0	0	1	0
Srbská republika	0	0	0	0	1	1	0	0
Talianska republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Ukrajina	0	0	0	0	1	0	0	0
Vietnamská socialistická republika	0	0	0	0	1	0	0	0
Nezaradené	1	2	0	0	19	17	6	4

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

4. (b)

Tabuľka 31: Deti s postihnutím v inštitúciách

Počet ubytovaných detí k 15.9.	2013		2014		2015	
	spolu	deti s postihnutím	spolu	deti s postihnutím	spolu	deti s postihnutím
Reedukačné centrá	649	88	594	79	536	72
Diagnostické centrá	269	32	271	36	263	35
Liečebno-výchovné sanatóriá	277	96	276	92	260	90

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

4. (c) Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami¹ integrovaní v bežných základných školách k 15. septembru podľa veku a pohlavia (v zátvorke počet dievčat)

Tabuľka 32: Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami navštevujúce bežné základné školy

Rok	Vek (roky)															Spolu
	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
2013	124 (50)	674 (255)	1 658 (556)	2 364 (794)	2 756 (944)	2 995 (1023)	3 331 (1 050)	3 374 (1075)	3 343 (1 078)	2 219 (730)	387 (120)	34 (19)	3 (1)	0	1 (0)	23 263 (7 695)
2014	771 (359)	2 308 (1 051)	3 641 (1 553)	4 493 (1768)	5 148 (2 042)	5 201 (1 980)	4 987 (1 910)	5 132 (1 820)	5 102 (1 834)	3 276 (1 235)	617 (254)	41 (14)	1 (0)	0	0	40 718 (15 820)
2015	370 (161)	1 654 (703)	2 782 (1 155)	3 595 (1 405)	4 228 (1 551)	4 543 (1 662)	4 335 (1 537)	4 285 (1 521)	4 321 (1425)	2 873 (984)	579 (235)	40 (18)	1 (0)	0	0	33 606 (12 357)

Bez nultého ročníka

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

4. (d)

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami integrovaní v bežných základných školách k 15. septembru podľa veku a pohlavia (v zátvorke počet dievčat)

Tabuľka 33: Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami navštevujúce bežné stredné školy

Rok	Vek (roky)										Spolu
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

¹ T.j. deti so zdravotným znevýhodnením, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia a deti s nadaním (Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní)

Odpoveď Slovenskej republiky na doplňujúce otázky Výboru OSN pre práva dieťaťa
ku Konsolidovanej tretej, štvrtej a piatej periodickej správe SR o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa

2013	1 (0)	21 (9)	33 (11)	59 (23)	45 (14)	673 (184)	1 615 (422)	1 680 (483)	1 454 (444)	942 (272)	318 (106)	6 841 (1 968)
2014	0	24 (9)	43 (17)	46 (12)	77 (26)	785 (234)	1 683 (500)	1 968 (518)	1 656 (512)	956 (276)	308 (79)	7 546 (2 183)
2015	0	21 (10)	49 (18)	60 (22)	66 (16)	887 (298)	1 895 (578)	1 983 (565)	1 853 (487)	1 086 (315)	298 (94)	8 198 (2 403)

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

4. (e) Veková štruktúra žiakov špeciálnych škôl (v zátvorke počet dievčat)

Tabuľka 34: Deti navštevujúce špeciálne materské školy

Rok	Vek (roky)							Spolu
	Menej ako 3	3	4	5	6	7	8	
2013	34 (16)	160 (78)	290 (119)	368 (125)	209 (68)	42 (9)	2 (0)	1105 (415)
2014	21 (8)	185 (85)	296 (121)	399 (151)	264 (86)	39 (10)	5 (1)	1209 (462)
2015	58 (19)	176 (80)	327 (121)	429 (164)	265 (85)	57 (22)	5 (0)	1317 (496)

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 35: Deti navštevujúce špeciálne základné školy*

Rok	Vek (roky)														Spolu
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
2013	4 (3)	495 (223)	1 562 (676)	2 383 (988)	2 727 (1 114)	2 765 (1 226)	2 899 (1 244)	3 350 (1 430)	3 459 (1 481)	3 655 (1 555)	3 198 (1 394)	1 159 (500)	231 (110)	54 (20)	27 941 (11 964)
2014	3 (2)	473 (188)	1 511 (661)	2 287 (974)	2 774 (1 147)	2 932 (1 205)	2 899 (1 324)	3 039 (1 314)	3 523 (1 502)	3 502 (1 481)	3 091 (1 301)	1 141 (502)	266 (109)	37 (17)	27 478 (11 727)
2015	7 (4)	448 (192)	1 608 (627)	2 341 (1 012)	2 657 (1 099)	3 033 (1 254)	3 076 (1 272)	3 061 (1 391)	3 188 (1 386)	3 493 (1 508)	3 055 (1 303)	1 039 (462)	239 (96)	44 (20)	27 289 (11 626)

* základné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 36: Deti navštevujúce špeciálne stredné školy

Rok	Vek (roky)											Spolu
	Menej ako 10	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
2013	0	3 (1)	55 (19)	59 (17)	57 (25)	54 (25)	422 (194)	1 504 (636)	1 599 (670)	192 (481)	4 845 (2 068)	
2014	0	3 (1)	56 (18)	64 (19)	54 (14)	58 (24)	428 (195)	1 467 (674)	1 628 (670)	1 107 (454)	4 865 (2 069)	
2015	1 (0)	22 (6)	67 (25)	56 (21)	59 (18)	56 (15)	386 (177)	1 405 (622)	1 534 (679)	1 083 (454)	4 669 (2 017)	

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

4. (f) Údaje nie sú k dispozícii

4. (g)

Tabuľka 37: Deti opustené rodičmi (počet detí s postihnutím nie je možné bližšie špecifikovať)

	Deti, u ktorých rodičia dali súhlas na osvojenie bez vzťahu k určitým osvojiteľom		Dieťa zanechané vo verejnom inkubátore		Utajený pôrod		Dieťa, u ktorého rodičia deklarujú, že sa oň nechcú starať a žiadajú umiestnenie v detskom domove		Nájsené opustené dieťa	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Košický kraj	14	19	1	1	1	1	16	36	4	2
Prešovský kraj	15	7	0	1	6	3	16	10	0	0
Bratislavský kraj	23	29	0	1	12	6	7	9	0	0
Trnavský kraj	17	9	0	0	7	7	7	6	1	1
Nitriansky kraj	11	8	1	1	8	8	12	19	0	0
Trenčiansky kraj	8	5	0	0	5	1	8	5	0	0
Žilinský kraj	11	2	1	0	6	0	4	0	0	0
Banskobystrický kraj	15	11	0	0	4	5	19	5	4	0
Spolu	114	90	3	4	49	31	89	90	9	3

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

5. (a)

Tabuľka 38: Materské školy – miera zaškolenosti detí

Rok	Vek k 31. 12.						
	2 roky	3 roky	4 roky	5 rokov	6 rokov	3 - 5 rokov	2 - 6 rokov
Počet obyvateľov ¹							
2013	61 242	58 025	59 825	57 122	54 485	174 972	290 699
2014	56 576	61 365	58 073	59 854	57 082	179 292	292 950
2015	55 747	56 576	61 365	58 073	59 854	176 014	291 615
Počet detí v materských školách ²							
2013	7 098	36 951	43 847	45 961	19 202	126 759	153 059
2014	7 560	36 811	43 600	48 118	20 313	128 529	156 402
2015	8 966	37 650	43 515	47 149	20 676	128 314	157 956
Podiel počtu detí v materských školách z počtu obyvateľov (v %)							
2013	11,59	63,68	73,29	80,46	35,24	72,45	52,65

2014	13,36	59,99	75,08	80,39	35,59	71,69	53,39
2015	16,08	66,55	70,91	81,19	34,54	72,90	54,17

¹ Pomerne veľký pokles počtu 2-ročných detí v r. 2014 možno pripísať tomu, že v roku 2012 sa zmenilo spracovanie štatistiky narodených: kým do roku 2011 boli do počtu narodených započítané i deti narodené v zahraničí matkám s trvalým pobytom v SR, od roku 2012 sú do štatistiky narodených započítané len deti narodené na Slovensku a do počtu obyvateľov SR sa započítajú len tie deti narodené v zahraničí, ktoré boli prihlásené na trvalý pobyt v SR. Údaje za rok 2015 sú predbežné.

² Počet detí k 15.9. daného roka, ktoré k 31.12. dovŕšili daný vek. V uvedenom počte nie sú zahrnuté deti v materských školách pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, deti v materských školách pri špeciálnych výchovných zariadeniach a deti v špeciálnych triedach v bežných materských školách (úhrne 500 až 1 000 detí ročne); počet 6-ročných detí zahŕňa tiež deti 7-ročné a staršie (cca 500 detí ročne, v r. 2015 445 detí).

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 39: Podiel žiakov začínajúcich plniť povinnú školskú dochádzku v ZŠ (ISCED 1)

Rok	Počet obyvateľov typického veku: 6 rokov 1/	Celkový počet žiakov novoprijatých do 1. ročníka ZŠ 2/	Z toho vo veku 6 rokov 3/	Hrubý podiel žiakov nastupujúcich do ZŠ (%)	Čistý podiel žiakov nastupujúcich do ZŠ (%)
a	b	c	d	e=c/b*100	f=d/b*100
Chlapci					
2013	27 945	25 658	12 763	91,82	45,67
2014	29 334	26 059	13 244	88,84	45,15
2015	30 873	27 567	14 032	89,29	45,45
Dievčatá					
2013	26 540	24 725	14 125	93,16	53,22
2014	27 748	25 260	14 806	91,03	53,36
2015	28 981	26 070	15 103	89,96	52,11
Spolu					
2013	54 485	50 383	26 888	92,47	49,35
2014	57 082	51 319	28 050	89,90	49,14
2015	59 854	53 637	29 135	89,61	48,68

1/Údaje za rok 2015 sú predbežné. 2/ Bez žiakov zaradených do 0. ročníka ZŠ a do ZŠ pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (špeciálne ZŠ). 3/ Ostatní sú prevažne 7-roční (nar. v mesiacoch sept.-dec. a žiaci s odkladom začiatku povinnej školskej dochádzky). Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 40: Hrubý podiel žiakov, ktorí úspešne ukončili nižšie stredné vzdelávanie (ISCED 2)

Rok	Počet obyvateľov typického veku: 15 rokov 1/	Počet žiakov (bez ohľadu na vek) v školskom roku, ktorý sa v uvedenom roku skončil					Spolu	Hrubý podiel žiakov absolvujúcich nižšie stredné vzdelanie z počtu obyvateľov typického veku (%)
		ktorí ukončili školskú dochádzku v ZŠ v 9. ročníku 2/	v 5. ročníku 8-ročného štúdia na G	v 5. ročníku na 8-ročnom TK	1. ročníka 5-ročného štúdia na G			
a	b	c	d	e	f	g=c+d+e+f	h=g/b*100	
Chlapci								
2013	29 200	21 922	1 906	5	571	24 404	83,58	
2014	28 498	21 770	219	0	649	22 638	79,44	
2015	28 226	21 472	1 182	1	727	23 382	82,84	
Dievčatá								
2013	27 648	20 297	2 191	25	1 279	23 792	86,05	
2014	27 440	20 398	220	4	1 580	22 202	80,91	
2015	26 803	19 922	1 318	20	1 711	22 971	85,70	
Spolu								
2013	56 848	42 219	4 097	30	1 850	48 196	84,78	
2014	55 938	42 168	439	4	2 229	44 840	80,16	
2015	55 029	41 394	2 500	21	2 438	46 353	84,23	

1/ Údaje za rok 2015 sú predbežné. 2/ Okrem ZŠ pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 41: Podiel žiakov novoprijatých do SŠ (ISCED 3)

Rok	Počet obyvateľov typického veku: 15 rokov 1/	Celkový počet žiakov novoprijatých do 1. ročníka SŠ na počiatkové štúdium 2/	Z toho 15-roční 3/	Hrubý podiel novoprijatých do 1. ročníka SŠ z počtu obyvateľov typického veku (%)	Čistý podiel novoprijatých do 1. ročníka SŠ z počtu obyvateľov typického veku (%)
a	b	c	d	e=c/b*100	f=d/b*100

Chlapci					
2013	29 200	26 089	12 050	89,35	41,27
2014	28 498	26 177	12 213	91,86	42,86
2015	28 226	25 527	12 174	90,44	43,13
Dievčatá					
2013	27 648	22 865	12 918	82,70	46,72
2014	27 440	22 969	13 123	83,71	47,82
2015	26 803	22 344	12 905	83,36	48,15
Spolu					
2013	56 848	48 954	24 968	86,11	43,92
2014	55 938	49 146	25 336	87,86	45,29
2015	55 029	47 871	25 079	86,99	45,57

1/ Údaje za rok 2015 sú predbežné. 2/ V dennej forme štúdia okrem novoprijatých na nadstavbové, pomaturitné, vyššie odborné štúdium, 5-ročné bilingválne a 8-ročné štúdium. 3/ Ostatní sú prevažne 16-roční. Další 15-roční žiaci sú ešte na ZŠ, resp. na 5-ročnom bilingválnom a 8-ročnom štúdiu.

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 42: Hrubý podiel žiakov, ktorí úspešne ukončili vyššie stredné vzdelávanie (ISCED 3)

Rok	Počet obyvateľov typického veku: 19 rokov 1/	Počet absolventov (bez ohľadu na vek) v školskom roku, ktorý sa v uvedenom roku skončil 2/				Hrubý podiel absolventov na počte obyvateľov typického veku (%)
		Gymnázia	SOŠ	Tanečné konzervatóriá	Spolu	
a	b	c	d	e	f=c+d+e	h=f/b*100
Chlapci						
2013	33 472	7 244	20 304	151	27 699	82,75
2014	31 206	6 790	18 743	143	25 676	82,28
2015	30 795	6 721	17 689	156	24 566	79,77
Dievčatá						
2013	32 325	10 726	16 713	209	27 648	85,53
2014	29 785	9 887	15 070	236	25 193	84,58
2015	28 890	9 388	13 893	256	23 537	81,47
Spolu						
2013	65 797	17 970	37 017	360	55 347	84,12
2014	60 991	16 677	33 813	379	50 869	83,40
2015	59 685	16 109	31 582	412	48 103	80,59

1/ Údaje za rok 2015 sú predbežné. 2/ V dennej forme štúdia okrem absolventov špeciálnych škôl nadstavbového, pomaturitného, vyššieho odborného štúdia na bežných školách.

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

5. (b)

Tabuľka 43: Počty žiakov, ktorí ukončili školskú dochádzku na ZŠ v 1. až 8. ročníku a nepokračujú v štúdiu (v zátvorke počet dievčat)

Kraj	2013	2014	2015
Banskobystrický	362 (176)	369 (183)	340 (187)
Bratislavský	99 (52)	52 (28)	94 (46)
Košický	702 (356)	668 (330)	881 (443)
Nitriansky	200 (96)	193 (88)	178 (94)
Trenčiansky	81 (44)	39 (13)	26 (17)
Trnavský	127 (60)	150 (49)	73 (33)
Prešovský	496 (227)	413 (203)	435 (226)
Žilinský	49 (24)	55 (28)	65 (27)
Spolu	2 116 (1035)	1 939 (922)	2 092 (1 073)

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 44: Počty žiakov opakujúcich ročníky – údaje pre základné školy, špeciálne základné školy, stredné školy a špeciálne stredné školy (v zátvorke počet dievčat)

Kraj	2013	2014	2015
Banskobystrický	2 128 (899)	1 949 (825)	2 146 (898)
Bratislavský	787 (286)	761 (264)	751 (234)
Košický	5 359 (2 490)	5 488 (2 585)	5 443 (2 519)
Nitriansky	1 102 (512)	1 158 (460)	1 118 (457)
Trenčiansky	583 (199)	522 (180)	571 (192)
Trnavský	869 (391)	800 (364)	829 (345)

Prešovský	2 970 (1 391)	3 263 (1 489)	3 222 (1 434)
Žilinský	877 (366)	860 (353)	762 (290)
Spolu	14 675 (6 534)	14 801 (6 520)	14 842 (6 369)

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

5. (c) Pre správnu interpretáciu pomerov za materské školy a za špeciálne materské školy treba dodať, že pri realizácii prevažnej časti práce na jedného učiteľa pripadá zhruba dvojnásobok uvedeného počtu detí, nakoľko v triedach s celodennou, týždennou a nepretržitou výchovou a vzdelávaním sa striedajú dvaja učitelia, pričom sa ich základný týždenný úväzok prekrýva v čase pobytu detí vonku a obeda.

Tabuľka 45: Pomer žiaci – učitelia (2013)

Typ školy	Počet žiakov	Počet učiteľov	Pomer
Materské školy	153 059	14 841	10,31
Špeciálne materské školy	1 105	262	4,22
Základné školy	67 631	35 006	12,21
Špeciálne základné školy	28 625	4 371	6,55
Stredné školy	228 399	22 844	10,00
Špeciálne stredné školy	6 255	905	6,91

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 46: Pomer žiaci – učitelia (2014)

Typ školy	Počet žiakov	Počet učiteľov	Pomer
Materské školy	156 402	15 175	10,31
Špeciálne materské školy	1 209	280	4,32
Základné školy	425 731	34 811	12,23
Špeciálne základné školy	28 331	4 362	6,49
Stredné školy	220 646	21 898	10,08
Špeciálne stredné školy	6 256	903	6,93

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Tabuľka 47: Pomer žiaci – učitelia (2015)

Typ školy	Počet žiakov	Počet učiteľov	Pomer
Materské školy	157 956	15 565	10,15
Špeciálne materské školy	1 317	307	4,29
Základné školy	427 418	35 051	12,19
Špeciálne základné školy	28 140	4 405	6,39
Stredné školy	215 094	21 414	10,04
Špeciálne stredné školy	5 967	890	6,70

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

6.

Aktualizácia bodu 15 Konsolidovanej správy:

V súvislosti s vypracovaním a schválením *Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR* nedošlo k očakávanému prehodnoteniu gescie k jednotlivým ľudskoprávnym zmluvným dokumentom. Otázka koordinácie vykonávania Dohovoru tak bola riešená v rámci iného procesu, v súvislosti so zriadením Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR), ktoré aktuálne zabezpečuje úlohy koordinátora pre vykonávanie Dohovoru o právach dieťaťa. Výbor pre deti a mládež si zachoval podpornú koordinačnú úlohu prostredníctvom sledovania napĺňania a aktualizovania úloh obsiahnutých v *Národnom akčnom pláne pre deti*.

Aktualizácia bodu 30 Konsolidovanej správy:

Termín plnenia úlohy bol v rámci odpočtu a aktualizácie za rok 2014 posunutý na rok 2016

Aktualizácia bodu 48 Konsolidovanej správy:

Termín plnenia úlohy bol v rámci odpočtu a aktualizácie za rok 2014 posunutý na rok 2016

Aktualizácia bodu 53 Konsolidovanej správy:

Vláda SR uznesením číslo 24/2014 schválila Národnú stratégiu na ochranu detí pred násilím, ktorej základom je reprezentatívny výskum a zriadila Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch, ktoré zabezpečuje úlohy národného koordinačného rámca pre riešenie násilia páchaného na deťoch.

Aktualizácia bodu 57 Konsolidovanej správy:

Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie..

Aktualizácia bodu 84 Konsolidovanej správy:

Podozrenie z porušovania práv dieťaťa je možné anonymne nahlásiť na bezplatnú oznamovaniu linku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. V priebehu rokov 2013, 2014 a 2015 bolo zaznamenaných spolu 1 114 hovorov – oznámení týkajúcich sa zanedbávania starostlivosti o deti. Všetky boli preverené orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, bola posúdená životná situácia detí so stanovením miery ohrozenia a prijaté ďalšie opatrenia. V roku 2015 boli Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s Národným koordinačným strediskom pre riešenie problematiky násilia na deťoch zriadené osobitné e-mailové účty pre každý úrad práce, sociálnych vecí a rodiny jednotlivo, ktoré sú určené na prijímanie podnetov v súvislosti s prípadmi násilia na deťoch a sú dostupné širokej verejnosti (vrátane detí) na webovej stránke www.detstvobeznasilia.gov.sk.

Od roku 2013 je účinná interná norma *Plánovanie sociálnej práce pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately*, ktorá upravuje pre úrady práce, sociálnych vecí a rodiny aj postupy pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe upozornenia na porušovanie práv dieťaťa. Na základe každého oznámenia úrady posúdia životnú situáciu dieťaťa a jeho rodiny a určia mieru ohrozenia dieťaťa v rodine (bez ohrozenia, nízka, stredná a vysoká miera ohrozenia), v závislosti od závažnosti situácie vykonávajú opatrenia na zlepšenie životnej situácie dieťaťa v spolupráci s rodinou, obcou, prípadne akreditovaným subjektom, pričom postupujú podľa spoločne vypracovaného plánu sociálnej práce s rodinou.

Aktualizácia bodu 114 Konsolidovanej správy:

Prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa

Prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa sú opakované rodinné dávky, ktorými štát prispieva resp. pripláca spravidla rodičovi na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. Od 1.1.2016 je suma prídavku na dieťa vo výške 23,52 Eur a suma príplatku k prídavku na dieťa je vo výške 11,03 Eur mesačne na jedno nezaopatrené dieťa. Sumy prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa sa môžu upraviť len k 1. januáru kalendárneho roka za predpokladu, že k 1. júlu predchádzajúceho kalendárneho roka boli upravené sumy životného minima podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplní niektorých predpisov v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to, že v roku 2015 neboli splnené zákonné podmienky pre zvýšenie súm životného minima, nedošlo od 1. 1. 2016 k žiadnej úprave súm prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa uplatňuje sa aj v tomto roku rovnaká výška prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa ako v roku 2015.

Príspevok na starostlivosť o dieťa

Príspevok na starostlivosť o dieťa predstavuje opakovanú dávku, prostredníctvom ktorej štát prispieva rodičovi alebo náhradnému rodičovi na úhradu výdavkov spojených so starostlivosťou o dieťa. Ak starostlivosť o dieťa zabezpečuje fyzická osoba na základe živnosti alebo právnická osoba, je suma príspevku najviac v sume 280 Eur mesačne. Príspevok vo výške najviac 80 Eur mesačne sa poskytuje, ak starostlivosť o dieťa poskytuje materská škola zaradená do siete škôl a školských zariadení SR zriadená obcou alebo orgánom miestnej štátnej správy v školstve. Príspevok vo výške 41,10 Eur mesačne sa poskytuje ak osobnú starostlivosť o dieťa poskytuje rodič dieťaťa alebo iná plnoletá fyzická osoba bez živnostenského oprávnenia. Uvedené sumy príspevku na starostlivosť platia aj pre rok 2016.

Príspevok na starostlivosť o dieťa nepatrí za kalendárne mesiace, za ktoré sa oprávnenej osobe vyplatil rodičovský príspevok. Rodič, ktorý zabezpečuje starostlivosť o dieťa do troch rokov veku a ktorý sa rozhodne vrátiť späť do práce skôr, ako dieťa dovŕši vek troch rokov alebo šesť rokov veku ak má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, sa môže rozhodnúť, či bude poberať rodičovský príspevok, alebo požiadá o príspevok na starostlivosť o dieťa, ktorý je výhodnejší spravidla v tých prípadoch, ak má rodič viac detí do troch rokov veku a ak starostlivosť o dieťa zabezpečuje prostredníctvom poskytovateľa starostlivosti o dieťa (napr. súkromnou materskou školou alebo iným obdobným zariadením), u ktorého mesačné poplatky presahujú sumu rodičovského príspevku.

Rodičovský príspevok

Rodičovský príspevok je opakovanou rodinnou dávkou, ktorou štát prispieva rodičovi, náhradnému rodičovi alebo manželovi rodiča na zabezpečenia riadnej starostlivosti o dieťa do troch, resp. šiestich rokov jeho veku ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. Suma rodičovského príspevku sa upravuje obdobným spôsobom ako sa upravuje suma prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa. Pre rok 2016 je suma rodičovského príspevku vo výške 203,20 Eur mesačne.

Príspevok pri narodení dieťaťa a príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa

Príspevok pri narodení dieťaťa je jednorazová dávka, ktorou štát prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca. Príspevok pri narodení prvého, druhého alebo tretieho dieťaťa, ktoré sa dožilo 28 dní, je v roku 2016 vo výške 829,86 Eur a to na každé narodené dieťa vrátane viac súčasne narodených detí. Ak matka porodí štvrté alebo ďalšie dieťa (štvrtý a ďalší pôrod), patrí jej príspevok pri narodení dieťaťa v sume 151,37 na každé narodené dieťa – príspevok pri narodení v sume 151,37 Eura sa poskytne aj v prípade narodeného dieťaťa, ktoré sa nedožilo 28 dní a to bez ohľadu na poradie príslušného pôrodu.

Suma príspevku na viac súčasne narodených detí je 110,36 Eura na každé dieťa, ak sa súčasne narodili tri a viac detí alebo ak sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili súčasne dve deti alebo v priebehu dvoch rokov sa opakovane narodilo viac detí súčasne. Predmetný príspevok sa poskytuje raz za rok do dovŕšenia 15 rokov veku najmenej troch súčasne narodených detí, resp. dvoch súčasne narodených detí, ktoré sa narodili prvé v poradí.

V rodinách, kde objektívne možno predpokladať, že poskytnuté finančné príspevky zo strany oprávnenej osoby nebudú oprávnenou osobou účelne využité, je možnosť poskytovať príspevok pri narodení dieťaťa a príspevok na viac súčasne narodených detí prostredníctvom osobitného príjemcu, ktorým môže byť obec alebo iná osoba, ktorú určí platiteľ týchto rodinných dávok. Osobitný príjemca je povinný poskytnúť príspevok pri narodení dieťaťa a príspevok na viac súčasne narodených detí využiť v súlade s ich účelom.

Aktualizácia bodu 141 Konsolidovanej správy:

Tabuľka 48: Dotačný program Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva (MK SR)

Dotačný program Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva (projekty pre cieľovú skupinu znevýhodnených detí a mládeže)			
rok	2013	2014	2015
počet podporených projektov	27	60	43
suma dotácie (v €)	63 850	161 100	102 100

Zdroj: Ministerstvo kultúry SR

Aktualizácia bodu 150 Konsolidovanej správy, posledný odsek:

Projekt *Vlakom do múzeí a galérií* bol realizovaný v rokoch 2006 – 2014.

Aktualizácia bodu 166 Konsolidovanej správy

Tabuľka 49: Vývoj počtu prípadov detí a plnoletých – sociálna kuratela

	Počet prípadov riešených v roku orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately		Z toho počet riešených prípadov sociálnej kurately detí
	rodiny	deti	
2013	78049	109503	25930
2014	59172	87560	14205

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 50: Vybrané ukazovatele výkonu sociálnej kurately pre deti

	Účasť na trestnom konaní proti mladistvým	Kontakt s mlad. vo výkone trestu/väzby (počet prípadov)	Správy podané orgánom činným v trestnom konaní	Opatrovní k v trestnom konaní	Pomoc v prípadoch inak trestnej činnosti	Pomoc v prípadoch poruchy správania	Pomoc v súvislosti s drogovou a inou závislosťou	Pomoc obetiam trestných činov/svedkom trestných činov
2013	4767	174	7594	1407	1653	1425	381	348/523
2014	1 285	74	4 074	1 285	183	1 303	198	246/447

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Aktualizácia štatistických informácií: D. Občianske práva a slobody (články 7, 8, 13-17, 28, ods. 2, 37 písm. (a) a 39)

Tabuľka 51: Štatistické údaje o počte knižníc dostupných pre deti

rok	počet používateľov do 15 rokov*		
	verejné knižnice	vedecké knižnice	špeciálne knižnice
2013	162 608	6	11 156
2014	160 000	9	10 650

Zdroj: Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry

*počet používateľov do 15 rokov verejných, vedeckých a špeciálnych knižníc (v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.); štatistické údaje za uvedené typy knižníc sleduje a vykazuje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky); štatistickými údajmi za akademické a školské knižnice Ministerstvo slovenskej republiky nedisponuje (štatistické údaje za akademické a školské knižnice sleduje a vykazuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky)

G. Vzdelávanie, voľný čas a kultúrne aktivity (články 28, 29, 30 a 31) – Počet detí zúčastňujúcich sa na organizovaných voľnočasových, kultúrnych a umeleckých aktivitách

Tabuľka 52: Deti zapojené do záujmovej umeleckej činnosti (napr. divadlo, literárna tvorba, hudba, tanec, remeslá a pod.)

rok	počet kolektívov		počet členov kolektívov	
	mládež (15 - 26 r.)	deti	mládež (15 - 26 r.)	deti
2013	1 235	1 745	16 806	34 251
2014	873	1 521	11 589	30 387

Zdroj: Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry

Tabuľka 53: Deti zapojené do mimoumeleckej činnosti (napr. zberateľské aktivity, logické hry, technické aktivity a pod.)

rok	počet kolektívov		počet členov kolektívov	
	mládež (15 - 26 r.)	deti	mládež (15 - 26 r.)	deti
2012	197	463	2 222	8 836
2013	172	403	2 071	6 778
2014	120	212	1 659	3 043

Zdroj: Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry

Tabuľka 54: Astronomické zariadenia

rok	počet návštevníkov do 15 rokov	
	kultúrno-výchovných akcií pre mládež spolu	kultúrno-výchovných akcií pre školy
2013	133 789	126 055
2014	135 371	124 954

Zdroj: Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry

Revízia tabuľky na s. 29 – úmrtnosť

Tabuľka 55: Úmrtnosť detí

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet úmrtí do 1 roka života dieťaťa	334	336	346	344	300	321	301	318
Počet úmrtí do 28 dní života dieťaťa	183	197	188	217	177	185	178	182
Počet úmrtí do 5 rokov života dieťaťa	409	402	429	408	363	388	363	380
Úmrtia detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou (do 2 500 g)*	počet	4 185	4 328	4 663	5 541	5 034	4 493	4 404
	%	7,66	7,52	7,59	9,14	8,25	8,06	7,74
Počet úmrtí osôb s podváhou (MKCH E43, E44, E46)	vo veku od 0 do 19 rokov							
	0	0	2	1	1	1	1	0
Počet živonarodených detí	54 424	57 360	61 217	60 410	60 183	55 535	54 823	55 033

*Štatistické údaje o počte a % detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou (do 2 500 g), % - podiel počítaný z celkového počtu narodených.

Zdroj: Štatistický úrad SR, demografická štatistika

7.

- Kritériá najlepšieho záujmu dieťaťa
- Úprava rodinných pomerov s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa
- Hygiena a zdravotná starostlivosť o deti v marginalizovaných rómskych komunitách
- Predškolské vzdelávanie
- Predchádzanie umiestňovaniu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do špeciálnych škôl
- Riešenie násilia páchaného na deťoch
- Implementácia zásady nulovej tolerancie k telesným trestom a iným hrubým alebo ponižujúcim formám trestania v každom prostredí, vrátane rodiny
- Práva detí v súdnom procese
- Návrh a realizácia spôsobu sledovania vyčlenených zdrojov štátneho rozpočtu alokovaných na implementáciu práv dieťaťa
- Systémové prispôbenie zberu údajov a štatistického sledovania tak, aby umožňovali komparáciu dosiahnutého pokroku
- Rozvíjanie a posilňovanie výchovy a vzdelávania k ľudským právam (už v materských školách), multikultúrnej výchovy, povedomia o Dohovore medzi deťmi a verejnosťou, osvetu a výchovy v oblasti zdravia a bezpečnosti